

ΠΡΟΠΟΝΗΤΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Του Βασιλείου Κυριάκου Περιστέρη

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία που υποβάλλεται στο καθηγητικό σώμα για την μερική εκπλήρωση των υποχρεώσεων απόκτησης Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στην «Διοίκηση Αθλητικών Οργανισμών και Επιχειρήσεων» του Τμήματος Οργάνωσης και Διαχείρισης του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου στην κατεύθυνση «Μάνατζμεντ αθλητικών οργανισμών και επιχειρήσεων»

Σπάρτη

2022

Εγκεκριμένο απο την Εξεταστική Επιτροπή

Βρόντου Ουρανία, Αναπλ. Καθηγήτρια

Δουβής Ιωάννης, Καθηγητής

Κριεμάδης Αθανάσιος, Καθηγητής

Υπεύθυνη Δήλωση

Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 18 (Λόγοι και διαδικασία διαγραφής από το ΠΜΣ) του Κανονισμού Λειτουργίας Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, δηλώνω υπεύθυνα ότι για τη συγγραφή της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής μου Εργασίας (ΜΔΕ) δεν χρησιμοποίησα ολόκληρο ή μέρος έργου άλλου δημιουργού ή τις ιδέες και αντιλήψεις άλλου δημιουργού χωρίς να γίνεται αναφορά στην πηγή προέλευσης (βιβλίο, άρθρο από εφημερίδα ή περιοδικό, ιστοσελίδα κλπ.).

Ημερομηνία: 15/10/202

Ο Δηλών

Βασιλείος Κυριάκος Περιστερης

(Υπογραφή)

Copyright © Βασιλείος Κυριάκος Περιστέρης, 2022

Με επιφύλαξη κάθε δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τον συγγραφέα.

Οι απόψεις και τα συμπεράσματα που περιέχονται σε αυτό το έγγραφο εκφράζουν τον συγγραφέα και δεν πρέπει να ερμηνευθεί ότι αντιπροσωπεύουν τις επίσημες θέσεις του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου του Τμήματος Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Βασίλειος Κ. Περιστερής: Προπονητικός αθλητικός τουρισμός παράγοντες ανάπτυξης και λειτουργίας

(Με την επίβλεψη της Βρόντου Ουρανίας, Αναπλ. Καθηγήτρια)

Είναι ευρέως και κοινώς αποδεκτό ότι ο τουρισμός αποτελεί μέρος της βαριάς βιομηχανία της χώρας μας αλλά και έναν από τους ζωτικούς συντελεστές και προϋποθέσεις για την οικονομική μεγέθυνση και εξέλιξη της Ελλάδας. Η ανάπτυξη αλλά και η εξέλιξη του αθλητικού τουρισμού καθορίζονται από μια συστοιχία διαφορετικών παραγόντων, οι οποίοι όμως και αυτοί με τη σειρά τους επηρεάζουν και διαμορφώνουν την λειτουργία, την δομή, την στρατηγική αλλά και την στοχοπροσήλωση των φορέων της. Η ανάγκη για απερίσπαστα καλύτερη προπόνηση τόσο συγκεντρωμένη ποσοτικά όσο και ποιοτικά οδηγεί όλο και περισσότερο τις διάφορες ομάδες Ολυμπιακών και επαγγελματικών αθλημάτων να αναζητούν προορισμούς και χώρους που θα συνδυάζουν καλύτερες συνθήκες προπονητικού έργου, σε συνδυασμό με καλύτερη και γρηγορότερη εν γένει αποκατάσταση και σε σαφώς καλύτερο κλιματολογικό και εν γένει περιβάλλον από την καθημερινότητα των αθλητών στα μέρη διαβίωσης των. Τις τελευταίες δεκαετίες το ταξίδι συνδυαστικά με κάποιο άθλημα και με διπλό ρόλο και θεατή -φιλάθλου αλλά και αθλητή έχει εξελιχθεί σε ένα μεταλλασσόμενο φαινόμενο πολλών διαστάσεων. Η συγκεκριμένη μελέτη, συνιστά μια προσπάθεια ανάδειξης των βασικών παραγόντων που επηρεάζουν την οικονομική ανάπτυξη αλλά και την λειτουργία του προπονητικού αθλητικού τουρισμού στην Ελλάδα με έμφαση την αντίστοιχη αυτή των περιφερειών. Πιο συγκεκριμένα εξετάστηκε η λειτουργία των προπονητικών αθλητικών κέντρων των Περιφερειών Στερεάς Ελλάδος, Θεσσαλίας και Μακεδονίας μέσα από την πραγματοποίηση συνεντεύξεων σε στελέχη και ιθύνοντες και διοικητικά μέλη των διαφόρων αθλητικών Ομοσπονδιών και συλλόγων αλλά και τουριστικών οργανώσεων των αντίστοιχων περιφερειών. Από τα αποτελέσματα συμπεραίνεται ότι ο προπονητικός τουρισμός είναι ένα νέο εργαλείο, το οποίο αν υπάρχει η απαραίτητη γνώση για σωστή χρήση και χρησιμοποιηθεί κατάλληλα, μπορεί να έχει πολλαπλά και ποικίλα οφέλη για όλους του εμπλεκόμενους φορείς, όπως την δημιουργία νέων επαγγέλμων και θέσεων εργασίας και την ενίσχυση σε μεγάλο βαθμό της τοπικής κοινωνίας.

Λέξεις κλειδιά: Προπονητικός αθλητικός τουρισμός, Ανάπτυξη, Λειτουργία, Οφέλη, Αντίκτυπος

ABSTRACT

Basilios Kyriakos Peristeris: Training sports tourism developmental factors and operation.

(With the supervision of Vrondou Ourania, Ass. Professor)

It is widely and generally accepted that tourism is part of the heavy industry of our country but also one of the vital factors and conditions for the economic growth and development of Greece. The development and evolution of sports tourism in Greece is determined by a series of different factors which in turn subsequently influence the structure, strategy, and general operation of the tourism industry bodies. The need for consistently better training, both concentrated quantitatively and qualitatively, increasingly leads the various teams of Olympic team sports as well as Professional Sports teams to look for destinations and places that will combine better training conditions with better and faster recovery and in a clearly better climatic and general environment than the daily life of the athletes in their living quarters. The present study is an attempt to highlight the main factors that influence the economic development and the operation of the training sports tourism in Greece, with an emphasis on the corresponding one of the regions. The sample of the research is those in charge of tourism and sports and executives of the sports training centers of the Regions of Central Greece, Thessaly and Macedonia as well as executives of the various sports clubs and tourist organizations of the respective regions. The conclusions are summarized as follows: sports tourism and more specifically training tourism is a new tool, which if there is the necessary knowledge for correct use and if it is used as it should be, it can have multiple and varied benefits, such as the emergence of new professions and new jobs will be opened but above all the general benefit from the Sports-Training tourism activities will be for the Region, because the local economy will be strengthened, and the existing infrastructures will be upgraded.

Keywords: Training sports tourism, Developmental factors, Operation, Benefits, Impact

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	4
ABSTRACT	5
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	7
Σκοπός της εργασίας	10
Σημαντικότητα της εργασίας.....	10
ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ.....	12
Ιστορική Αναδρομή αθλητικού τουρισμού	12
Διακρίσεις- κατηγοριοποιήσεις αθλητικού τουρισμού.....	14
Ο διεθνής αθλητικός τουρισμός	17
Ο αθλητικός τουρισμός στην Ελλάδα	19
Προπονητικός τουρισμός, πλεονεκτήματα & μειονεκτήματα.....	20
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ.....	22
Συνέντευξη (Ημι-δομημένη)	23
Μεθοδολογικός Σχεδιασμός.....	23
Δείγμα.....	24
Ερευνητικά Εργαλεία	25
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	27
Υφιστάμενη στρατηγική αθλητικού τουρισμού στην περιφέρεια.....	27
Προπονητικός τουρισμός και ο ερασιτεχνικός-επαγγελματικός αθλητισμός στην Ελλάδα	29
Δίκτυο φορέων προπονητικού αθλητικού τουρισμού και επάρκεια υποδομών.....	33
Σημασία τοπικών χαρακτηριστικών και θέματα προβολής.....	36
Δυνατότητες διοργάνωσης αθλητικών γεγονότων και επίπεδο συνεργασίας	38
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	39
Προτάσεις για μελλοντικές έρευνες	40
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	41
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	44

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην ελληνική αλλά και στην παγκόσμια βιβλιογραφία παγκοσμίως βρίσκουμε πάρα πολλούς ορισμούς για τη έννοια και την σημασία του τουρισμού, ο οποίος αναμφίβολα αποτελεί ένα μοναδικό φαινόμενο. Το φαινόμενο αυτό σύμφωνα με τον Τσάρτα (1996), μπορεί νά συνδεθεί και συσχετίζεται με πολλούς τομείς διαφόρων ανθρωπιστικών επιστημών και φυσικά πρωταρχικά τις πολιτικές -ανθρωπιστικές και οικονομικές επιστήμες. Η ίδια η φύση του τουρισμού, από μόνη της ως φαινόμενο συναντάει δυσκολία στο να αποδοθεί ένας και μόνο αποδεκτός ορισμός του. Ο τουρισμός λοιπόν περικλύει ποικίλες ερμηνίες όπως την εκπλήρωση μιας επιθυμίας, την πραγματοποίηση ενός ταξιδιού αναψυχής, την επιτακτική ανάγκη, την απλή δραστηριότητα, ή ακόμα και την επιβεβλημένη συνήθεια ή ένα σημαντικό κοινωνικό φαινόμενο που καθορίζει την ζωή τους (Ζαχαράτος, 2000α).

Σε μια εκ των ερευνών κατα την διάρκεια του (World Travel Market 2011) που παρουσιάστηκε στο Παγκόσμιο Αθλητικό συνέδριο στο Λονδίνο το 2011 είναι ιδιαίτερα εμφατικά τονισμένο και ξεκάθαρο ότι τα όλα ΜΕΓΑ αθλητικά γεγονότα (Mega Sports events)- διοργανώσεις μπορούν να προσελκύσουν κατα πολύ περισσότερους τουρίστες απ' ότι οι όμορφες παραλίες, τα ιστορικά μνημεία η ακόμη και μεγαλειώδη μέρη φυσικού κάλλους και ότι το πλέον του 80% των (αθλητικών-τουριστών) πρωτίστως ελκύονται από τις κατατόπους αθλητικές διοργανώσεις.

Ο συνδυασμός αθλητισμού και τουρισμού έχει λάβει τεράστιες διαστάσεις τις τελευταίες δεκαετίες τόσο στην Ελλάδα μας αλλά και κατ' επέκταση σε ολόκληρη την υφήλιο και παράλληλα και στο σύνολο της η τουριστική βιομηχανία παρουσιάζει σταθερές αυξητικές τάσεις έχοντας παράλληλα μεγάλη και σημαντική συμβολή στην μεγέθυνση αλλά και στην ευμάρεια τόσο οικονομικά όσο και πολιτιστικά πολλών κρατών (Καραντζαβέλου, 2004; Vrontou, 1999). Η σημαντικότητα του αθλητικού τουρισμού καθιστά το ευρύτερο αυτό θέμα ως ιδιαίτερα ενδιαφέρον ερευνητικά. Καθώς, η χώρα μας βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στην τουριστική βιομηχανία, ο αθλητικός τουρισμός και οι παράγοντες ανάπτυξης αυτού αποτελούν ένα βασικό και κρίσιμο πεδίο μελέτης.

Η Ελλάδα αν και είναι εγγένη από τους κλασικά σταθερούς και ξεκάθαρα παραδοσιακούς προορισμούς της αμιγώς κλασικής τουριστικής αγοράς τουρισμού και τα τελευταία χρόνια παρατηρείται, (ακόμη και προ COVID) η μεγάλη συρρίκνωση του τόσο χρονικά όσο και ποιοτικά (διάρκεια τουριστικής περιόδου)-(ποιότητα τουριστών) , για αυτό οι επιμέρους εμπλεκόμενοι ιθύνοντες να επιθυμούν να αλλάξουν και να βελτιώσουν τον τομέα αυτό, ψάχνοντας συνέχεια διάφορες εναλλακτικές και καινοτόμες μορφές.

Στην κατηγορία των νέων καινοτόμων εναλλακτικών μορφών ανήκει και πιο συγκεκριμένα ο Προπονητικός -Αθλητικός Τουρισμός του οποίου την ανάπτυξη και εξέλιξη που θα ερευνήσουμε στην παρούσα εργασία χρειάζεται έναν πιο ολοκληρωμένο και πιο επιστημονικά δοσμένο και προσεγμένο σχεδιασμό πολιτικής (κεντρικής και περιφερειακής) για να επιτευχθούν φυσικά και τα ανάλογα θετικά αποτελέσματα καθότι δεν υπήρχε καμία σχεδόν οργάνωση σε κεντρικό πλαίσιο των δραστηριοτήτων από τους θεσμικούς φορείς.

Ο τουρισμός θεωρείται πως είναι φαινόμενο που συνδυάζει κοινωνικές, ψυχολογικές και οικονομικές παραμέτρους και προκύπτει από την συνεχή αλληλεπίδραση των εμπλεκόμενων παραγόντων. Τουρίστας- αθλητής, επισκέπτης, τοπική κοινωνία προορισμού, επιχειρήσεις τουρισμού, κρατικοί μηχανισμοί (Makintosh & Goeldner, 1990)

Η Δ. Α. Τ. (Διεθνής Ακαδημία Τουρισμού) (A.I.T- Monte Carlo) δίνει σαν ορισμό για τον τουρισμό « το σύνολο όλων των μετακινήσεων των ανθρώπων εκτός περιοχής βασικής κατοικίας των όλων των παράπλευρων δραστηριοτήτων που εξάγονται και προκύπτουν από αυτές τις ενεργείες και δράσεις. Αυτές υποκινούνται, σε διαφορετική ένταση και βαθμό και διάρκεια, εξαρτώμενο από την θέληση και τον διακαή πόθο της απόδρασης, που εν υπάρχει στα άμεσα εμπλεκόμενα άτομα.

Από πάντα ακόμη και από την αρχή έναρξης του χρόνου οι άνθρωποι ταξιδεύουν. Από τα πρώτα τους κίνητρα για τα ταξίδια και τις μετακινήσεις ήταν η επιβίωση μέσα από εξεύρεση τροφίμων και νερού, αλλά και η σωματική τους ασφάλεια καθώς επίσης και η απόκτηση των οικονομικών πόρων (εμπόριο) με όποια αυτή νοείτο στην Αρχαιότητα. Αλλά όμως η ιδέα του ταξιδιού με την μορφή την σύγχρονη για διασκέδαση, ξεκούραση, αναζωογόνηση, αναψυχή κλπ προέκυψε κατά την διάρκεια των τελευταίων αιώνων, σχετικά πρόσφατα. Το ταξίδι ήταν σχεδόν πάντα εξαρτημένο από την εξέλιξη της τεχνολογίας και της εξέλιξης των μεταφορικών μέσων για οποιαδήποτε είδος μετακίνησης. Κάθε βελτίωση μικρή η μεγάλη στην ταχύτητα και τον τρόπο στις μεταφορές βελτιώνει και εξελίσσει αναλογικά τις δυνατότητες των ανθρώπων για ταξίδια και τουρισμό. Καθώς οι διάφοροι μορφής δρόμοι και οδοί εξελίχθηκαν βελτιώθηκαν και τα επιμέρους μεταφορικά μέσα εξελίχθηκαν και καινούργια ανακαλύφθηκαν και οι κυβερνήσεις σταθεροποιήθηκαν, η ποιότητα ζωής βελτιώθηκε ,και υπάρχει και περισσότερο ελεύθερος χρόνος το ενδιαφέρον για όλων των μορφών τα ταξίδια κατακόρυφα αυξήθηκε (Βαρβαρέσος & Σωτηριάδης 2002; Ηγουμενάκης & Κραβαρίτης, 1999).

Οι Mathieson και Wall (1982), δίνουν ορισμό τουρισμού «το συνολικό άθροισμα όλων των φαινομένων, δράσεων και σχέσεων που προκύπτουν από την συστηματική αλληλεπίδραση των επισκεπτών-τουριστών, των προμηθευτών των τουριστικών εποχιακών επιχειρήσεων, των επιμέρους κυβερνήσεων και διοικητικών κέντρων(Κεντρικά και

περιφερειακά) καθώς και των κατα τόπους κοινοτήτων τουριστικής υποδοχής στη διαδικασία της προσέλκυσης και φιλοξενίας των τουριστών καθώς και των υπολοίπων άλλων επισκεπτών» (σελ.98).

Για την αμιγώς καθαρή ελληνική οικονομία, ο τουρισμός αυτός καθ'αυτός και κάποιες από τις μορφές του αποτελούν κεντρικό και βασικό συντελεστή οικονομικής ανάπτυξης με ιδιαίτερα σημαντική και ουσιαστική θετική συμβολή στο (Α.Ε.Π) όσον αφορά τόσο στην εργασιακή απασχόληση αλλά και στις διάφορων μορφών τουριστικές επενδύσεις. Παράλληλα, η βιομηχανία του τουρισμού αλλά και η εμπορική μας ναυτιλία μαζί, εδώ και μια πενήνταετία αποτελούν τους πλέον παραγωγικότερους κλάδους της οικονομίας της χώρας μας, με την εισροή του ταξιδιωτικού συναλλάγματος από τους δικούς τους πόρους να επιδρά απολύτως θετικά στο ισοζύγιο πληρωμών της χώρας (IOB, 2012).

Η πραγματική συνεισφορά της αμιγούς οικονομίας του Τουρισμού το οικονομικό έτος 2015 στο ΑΕΠ του Ελληνικού κράτους έφτασε το 16,4%, ενώ φθάνει και αγγίζει το 20% η συνολική συνεισφορά του τουρισμού στο ΑΕΠ. το έτος 2018, σύμφωνα με την τράπεζα Alpha Bank, πιο συγκεκριμένα, για την συγκεκριμένης τράπεζας, η καθοριστική συμβολή του τουρισμού συνέβαλλε στην ανάκαμψη της οικονομίας και η σημαντική μείωση του ελλείμματος των εξωτερικών συναλλαγών το 2019 να είναι ακόμη πιο καθοριστικής σημασίας. Το συνολικό ποσοστό απασχόληση εμπλεκόμενο στην τουριστική βιομηχανία (726.400 θέσεις εργασίας) είναι αντίστοιχο με 19,3% των συνολικώς εργαζομένων (Ε.ΟΤ, 2019). Όπως αναφέρουν οι ερευνητές Gammon και Robinson (1997) στην ραγδαία και αλματώδη εξέλιξη του θλητικού Τουρισμού συνέβαλαν καθοριστικά οι εξής παράγοντες:

α) Οι ηγεσίες και οι αρχές κάθε χώρας αρχίζουν και καταλαβαίνουν καλύτερα τη αναγκαιότητα αλλά και σπουδαιότητα της φυσικής άθλησης αλλά του αθλητισμού σε γενική και ειδική μορφή όχι μόνο ως μέσου υγιεινής ζωής αλλά και σαν μέσο ανάπτυξης αλλά και εξέλιξης των επιμέρους σχέσεων των εμπλεκόμενων λαών αλλά επίσης και πολιτική με εξωστρεφή και ανθρωποκεντρική μορφή.

β) Κατά την διάρκεια κάθε χρονιάς διοργανώνονται πάρα πολλές διεθνείς αλλά και εθνικές αθλητικές εκδηλώσεις και events σε όλο τον πλανήτη με τις προσφορές να είναι μεγάλο δέλεαρ για τους Αθλητικούς αλλά και Προπονητικούς Τουρίστες

Είναι ευρέως και κοινά αποδεκτό ότι ο τουρισμός αποτελούσε και εξακολουθεί να αποτελεί ζωτικό παράγοντα για την ανάπτυξη της Ελλάδας, παρ' όλα αυτά όμως οι διάφορες εναλλακτικές μορφές του, στην Ελληνική επικράτεια όπως ο Αθλητικός Τουρισμός και πολύ περισσότερο ο Προπονητικός Τουρισμός βρίσκονται κυριολεκτικά στα πρώτα τους βήματα. Στην Ελλάδα, άρχισε να παίρνει υπόσταση με αφορμή τη ν ανάληψη αλλά και τη επιτυχή ολοκλήρωση της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 (Γκουτζιούπας, 2008).

Στην περίοδο πριν τους Ολυμπιακούς Αγώνες οι συνθήκες και οι προϋποθέσεις δεν βοηθούσαν πχ, δεν υπήρχαν κατάλληλες αθλητικές εγκαταστάσεις υψηλής παροχής αθλητικών υπηρεσιών αλλά και αυτές που υπήρχαν (στάδια - προπονητήρια) είχαν κακό προγραμματισμό, αλλά και η εστίαση-φιλοξενία από την πλευρά του εμπορικού μάρκετινγκ για την ανάπτυξη και εξέλιξη του.

Η επιτυχημένη διοργάνωση το 2004 των Ο.Α. της Αθήνας ήταν ένα από τα αρχικά ερεθίσματα και ώθησε, τόσο τους δημόσιους φορείς (Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης) όσο και σε πολλούς ιδιώτες και επιχειρήσεις του τουρισμού, έτσι ώστε να ξεκινήσουν με προγραμματισμό και ενέργειες για να διεκδικήσουν περεταίρω διεθνείς διοργανώσεις με απώτερο πολύπλευρο κέρδος. Στην χώρα μας επίσης ο Αθλητικός τουρισμός και η έρευνα του βρίσκεται ακόμη σε αρχικό στάδιο, χωρίς κάποια ιδιαίτερα ποιοτική, εν τω βάθει και εμπειριστατωμένη για τη σημασία και τα οφέλη του. Έρευνες, δε, για το προπονητικό τουρισμό δεν υπάρχουν καθόλου επιστημονικές έρευνες παρά μόνο κάποιες αρχικές μελέτες σε άγουρη πρόιμη μορφή.

Σκοπός της εργασίας

Έτσι, λοιπόν ο βασικός και πρωταρχικός σκοπός της παρακάτω μελέτης είναι:

- ✓ να δώσει μια πλήρη και σαφή εικόνα του των λόγων που οι αθλητές και μη, τουρίστες μετακινούνται ταξιδεύοντας για αθλητικούς λόγους με επιπλέον έμφαση στους ειδικά προπονητικούς λόγους
- ✓ να προβάλλει την αναγκαιότητα και σπουδαιότητα του προπονητικού αθλητικού τουρισμού
- ✓ να εντοπίσει, αναλύσει και επιμέρους ερευνήσει όλους αυτούς τους λόγους για τους οποίους δεν έχουν γίνει σημαντικά βήματα και συστηματικές ενέργειες για την εξέλιξη του προπονητικού αθλητικού τουρισμού
- ✓ να εντοπίσει και η δυνατόν ορίσει τις όποιες δυνατότητες αλλά και τις προϋποθέσεις που θα μπορούσαν να τον αναπτύξουν

Σημαντικότητα της εργασίας

Ο Αθλητικός Τουρισμός και για την περίπτωση μας πιο εξειδικευμένα ο Προπονητικός Τουρισμός μπορεί να λεχθεί ως μια νέα βιομηχανία του Αθλητικού τουρισμού και του Τουρισμού εν γένει που με διαρκή και γρήγορη εξέλιξη, με δυναμική και προϋποθέσεις να βοηθήσει σημαντικά τόσο τις αστικές αλλά και αγροτικές κοινωνίες και οικονομίες. Η συγκεκριμένη έρευνα, είναι μια από τις ελάχιστες προσπάθειες για να τονισθεί η σημασία αλλά και τα διαφορών μορφών οφέλη που μπορεί να φέρει ο Αθλητικός

Προπονητικός Τουρισμός, με ιδιαίτερη εστίαση στα κέντρα προπονητικού, αθλητικού τουρισμού (ΚΕΠΑΤ).

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

Κάποιοι από τους λόγους που οι άνθρωποι επιλέγουν τον τουρισμό είναι η χαλάρωση και η ανάπαυση, η ψυχαγωγία, η μόρφωση και εκπαίδευση, η επιμόρφωση, η αποθεραπεία και θεραπεία, η επίσκεψη πολιτιστικών ιστορικών κέντρων, θρησκευτικοί λόγοι, αλλά και κάποιο άθλημα (αγωνιστικός -προπονητικός) κλπ. Σκοπός της εργασίας είναι η διερεύνηση του τύπου των τουριστών, που επισκέπτονται την Ελλάδα ή μετακινούνται εντός Ελλάδος (Εγχώριος Τουρισμός), καθώς και τον αθλητικό τουρισμό στη χώρα με έμφαση στον Προπονητικό Αθλητικό Τουρισμό. Πρόκειται για ένα νέο υποείδος εναλλακτικού τουρισμού που τις τελευταίες δεκαετίες και ειδικά μετά την Ολυμπιάδα του 1980 γνώρισε άνθηση σε όλο και περισσότερες χώρες ανά την υφήλιο λόγω των τεράστιων κερδών και ευκαιριών που συνεπάγονται της ύπαρξής του (Αποστολόπουλος, Θεοδοροπούλου & Τσακατούρα, 2000).

Μια διάκριση που αθλητικό τουρίστα που συναντάμε στην βιβλιογραφία είναι αυτή της ενεργούς συμμετοχής σε αθλητικά δρώμενα, της συμμετοχής σε δραστηριότητες αυξημένης επικινδυνότητας και της συμμετοχής σε υπαίθριες δραστηριότητες. Ο Αθλητής που ηλικιακά συμμετέχει ενεργά στα επίσημα Αγωνιστικά Πρωταθλήματα των Ομοσπονδιών της χώρας του και των Διεθνών Ομοσπονδιών. Όμως εντέλει το 15% ως συνολικό ποσοστό των ΑΤ μπορεί να λεχθεί και βρίσκεται ως καθόλου ικανοποιητικό, καθότι άλλες ανταγωνιστικές χώρες μπορούν και προσελκύουν ΑΤ μέχρι σε ποσοστό 40% (Υφαντίδου, 2009).

Ιστορική Αναδρομή αθλητικού τουρισμού

Τα τελευταία τουλάχιστον 40 χρόνια παίρνοντας σαν αφετηρία την Ολυμπιάδα της Μόσχας του 1980, θεωρείται ότι ο αθλητικός τουρισμός αναπτύσσεται παράλληλα με τον συμβατικό τουρισμό. Ο τουρισμός είναι απόλυτα συνδεδεμένος με τον τρόπο ζωής σήμερα και είναι ένα μαζικό φαινόμενο που αναμένεται να πάρει ακόμη μεγαλύτερες διαστάσεις. Ο Αθλητισμός γεννήθηκε από την ανθρώπινη ανάγκη για επιβίωση λόγω της σωματικής του δύναμης και αντοχής, και είναι από τις παλαιότερες συνήθειες του ανθρώπινου είδους. Αυτοί οι αγώνες της επιβίωσης ανέδειξαν και τους πρώτους αθλητές.

Οι αρχαίοι Έλληνες ήταν αυτοί που σε μεγάλο βαθμό καλλιέργησαν τα αθλήματα και τα έκαναν γνωστά μέσα από με μεγάλες πανελλήνιες γιορτές όπως ήταν τα Ολύμπια, τα Παναθήναια, τα Ίσθμια, τα Νεμέα και τα Πύθια. Στην Ελλάδα ο αθλητισμός ξεκινάει από την Αρχαία Ελλάδα και την μυθολογία. Δεν θα θεωρηθεί τυχαίο που οι περισσότεροι θεοί του δωδεκάθεου Ολύμπου αλλά και οι περισσότεροι των ημίθεων ήταν αθλητές.

Οι πρώτες πρώιμες αναφορές για κάποιο είδος αθλητικών αγώνων βρίσκονται στα Ομηρικά έπη. Ο αθλητισμός δεν ωφελεί μόνο το σώμα αλλά και το πνεύμα καθώς καλλιεργεί το αίσθημα της ευγενούς άμιλλας αλλά και την αυτοπεποίθηση, άλλωστε «Νοῦς ὑγίης ἐν σώματι ὑγιεῖ» κατά τους αρχαίους υμών προγόνους. Το γεγονός αυτό συνέβαλλε στο να θεωρηθούν οι Έλληνες ο πιο προηγμένος λαός της αρχαιότητας (Ηγουμενάκης, 2000).

Η Τουριστική εμπειρία κατά τον κο Ατσαλάκη (2001) μπορεί να συνδυαστεί και πολλοί εκ των τουριστών την συνδυάζουν με κάποιας μορφή αθλητική συμμετοχή σε αθλητικές διοργανώσεις και events είτε ενεργητικά η ακόμη και παθητικά. Ο αθλητικός τουρισμός αποτελεί ένα διαφορετικό και ξεχωριστό είδος ποιοτικού τουρισμού, με σημαντικές θετικές επιδράσεις οικονομικές και κοινωνικές. Πρόκειται ουσιαστικά για έναν ταχέως εξελισσόμενο κλάδο, με μεγάλες ευκαιρίες επενδύσεων προς τη επίτευξη προστιθέμενης αξίας στο εθνικό τουριστικό προϊόν, μέσω της διαφοροποίησης αλλά και της συνεχούς αναβάθμισης του (Lin, & Lu, 2016; Chersulich Tomino, Perić, & Wise, 2020).

Στη Βαρκελώνη κατά την διάρκεια του Παγκόσμιου Συνεδρίου για τον Αθλητισμό και τον Τουρισμό, 1-10/2/2001, έγινε διεξοδική ανάλυση των επιμέρους δραστηριοτήτων του Αθλητισμού και του Τουρισμού συνδυαστικά και υπήρξε η ευκαιρία να παρουσιαστούν διάφοροι τρόποι με τους οποίους αλληλοενεργούν, επιδρούν και αλληλο-εξαρτώνται. Τα συμπεράσματα και οι πληροφορίες που εξήχθησαν από το συγκεκριμένο Συνέδριο μεταξύ όλων των άλλων ήταν ότι ο αθλητισμός και ο τουρισμός μπορούν συνδυαστικά με σωστό όραμα ,πλάνο και προγραμματισμό μαζί να εξελίξουν νέους τουριστικούς προορισμούς ,τόπους και περιοχές αναπτύσσοντας τους ή ακόμη πολύ περισσότερο να ενεργοποιήσουν και δώσουν ζωή σε υπάρχοντες με μεγάλα προβλήματα και δυσλειτουργίες ωθώντας τους σε ανάκαμψη και επαναφορά Ο συνδυασμός δε των δυο από τις πλέον δημοφιλείς και αγαπητές για τους ανθρώπους όλων των φυλών όπου γης , δραστηριότητες (Τερζάκης 2002).

Με διάφορες παράλληλες και ταυτόχρονες και ενέργειες, οι επιμέρους εμπλεκόμενοι της βιομηχανίας του τουρισμού οι οποίοι από πάντα και ήταν στην αναζήτηση νέων τρόπων και τομέων επέκτασης από πολύ νωρίς κατάλαβαν τα οικονομικά και όχι μόνο οφέλη του εκρηκτικού συνδιασμού που φέρνει η μίξη Αθλητισμός με τον Τουρισμό και προχώρησαν άμεσα και γρήγορα σε οικονομικές επενδύσεις πολλών μορφών. Ως αποτέλεσμα αυτών των επενδύσεων ο αθλητικός τουρισμός διαγράφει στους καιρούς πολύ γρήγορους ρυθμούς ανάπτυξης (Λύτρας, 1993).

Όμως για περαιτέρω εξέλιξη και ανάπτυξη του αθλητικού τουρισμού χρήζει άμεσης ανάγκης η παροχή για χρήση αθλητικών υποδομών ολυμπιακών προδιαγραφών υψίστης ποιότητας αλλά και υψηλης ποιότητας παροχές και σε πολλές από τις υπόλοιπες εμπλεκόμενες παραμέτρους όπως, Φύση και φυσικό περιβάλλον, οι υπηρεσίες αναψυχής και

διασκέδασης, οι υπερσίες μεταφορών, οι υλικοτεχνικές υποδομές, η στέγαση, η ιστορική και πολιτιστική κληρονομιά, οι οργανισμοί με σωστά και εύκολα δομημένες διαδικασίες. Αν δε διεισδύσουμε αναλύοντας παραπάνω και διεξοδικά για τον αθλητικό προπονητικό Τουρισμό χρειάζονται οι υποδομές να είναι αυστηρών προδιαγραφών σύμφωνα πάντα με τους επίσημους αθλητικούς κανονισμούς των επιμέρους αθλημάτων αλλά και εγκεκριμένες και από τις αντίστοιχες επίσημες Ομοσπονδίες των αντιστοίχων αθλημάτων.

Έτσι λοιπόν από το 1985 και τούδε ο αθλητικός τουρισμός σαν όρος χρησιμοποιείται ευρέως και σήμερα έχει ένα πολύ μεγάλο κομμάτι στην πίτα της τουριστικής αγοράς Παγκοσμίως για αυτό και υπάρχουν πλέον πολλές μελέτες και έρευνες περι του φαινομένου του.. Χώρες και κράτη που πρωτοπορού στο συγκεκριμένο είδος σήμερα είναι μεταξύ των άλλων η Αυστρία, Ελβετία , Ολλανδία , η Νέα Ζηλανδία, η Αυστραλία, η Γαλλία και η Ισπανία αλλά και ο Καναδάς αλλά και τελευταία ιδιαίτερα αναπτυσσόμενη η Πολωνία. Σήμερα δε σε συνέχεια των παραπάνω οι προαναφερθείσες χώρες είναι πρωτοπόρες και στον τομέα του προπονητικού αθλητικού τουρισμού και αναλόγως των αθλημάτων εξελίσσονται και νέοι αθλητικοί προπονητικοί προορισμοί.

Διακρίσεις- κατηγοριοποιήσεις αθλητικού τουρισμού

Για ουσιαστική ευκολία στη μελέτη του αθλητικού τουρισμού ως φαινομένου μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε για την ταξινόμηση, ομαδοποίηση αλλά και κατηγοριοποίηση κάποια μοντέλα που έχουν διαχρονικά χρησιμοποιηθεί. Αρχικά οι Gammon και Robinson (1999) ξεκίνησαν διακρίνοντας βασικά δυο κυρίως άξονες διαχωρισμού:

Α. Αθλητικός τουρισμός: Εμπεριέχει περιλαμβάνοντας όλα αυτά τα μεμονομένα άτομα ή τις ομάδες που έχουν ενεργητική ή παθητική συμμετοχή σε όλων των μορφών τις αθλητικές δραστηριότητες είτε αυτές περιέχουν αναταγωνισμό είτε όχι , και όλο τα ανωτέρω κατά τη διάρκεια μετακίνησης τους εκτός του τόπου της μόνιμης κατοικίας και δραστηριοποίησης τους. Η αθλητική εμπλοκή στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι ο ουσιαστικός και βασικός λόγος για την μετακίνηση και το ταξίδι ενώ ο τουρισμός αυτός καθ' αυτός έχει συμπληρωματικό και δεύτερο ρόλο αλλά όμως ενισχύει την συνολική τουριστική εμπειρία.

Στενός ορισμός: εδώ έχουμε τον Α.Τ. ο οποίος συμμετέχει ή ακόμη και ως φίλαθλος παρακολουθεί από κοντά ένα ανταγωνιστικό αθλητικό δρώμενο -αγώνες ,πρωτάθλημα , π.χ. Ολυμπιακοί αγώνες, Κλασικός Αυθεντικός μαραθώνιος Αθηνών - Σικάγου, IRONMAN ,Τρίαθλο Ρεγγάτα Αιγαίου, κλπ.

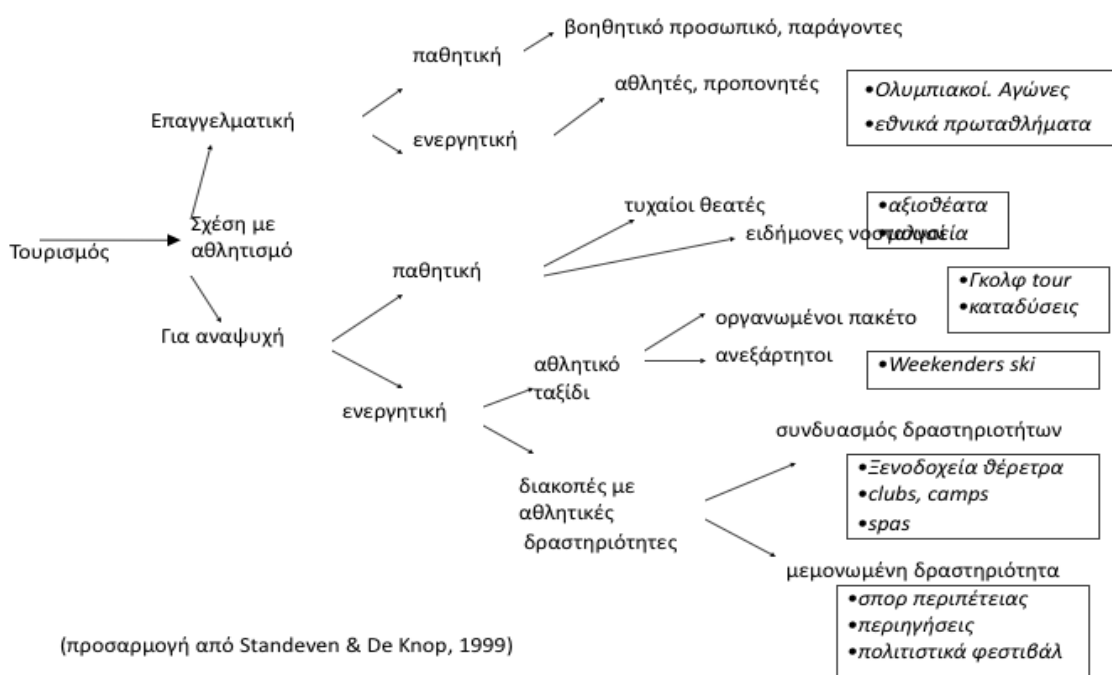
Ευρύς ορισμός: περιλαμβάνει τους Α.Τ. και όσους μετακινούνται για να συμμετέχουν σε δραστηριότητες αθλητικής αναψυχής ήπιας μορφής και διασκέδασης, όπως το γκολφ, η χιονοδρομία, το trekking και το mountain bike touring.

Β. Τουριστικός αθλητισμός: Στο πλαίσιο του περιλαμβάνονται όλα αυτά τα άτομα που μετακινούνται με σκοπό την ενεργή ή παθητική συμμετοχή οιαδήποτε είδους δραστηριότητα που εμπεριέχει οργανωμένο αθλητισμό. Στην περίπτωση αυτή το κύριο κίνητρο για την μετακίνηση είναι από μόνο του το ταξίδι. είναι το κύριο κίνητρο Ο τουριστικός αθλητισμός γενικά αλλά και ειδικά αγνοείται από τη παγκόσμια βιβλιογραφία, όμως και αυτός όμως αποτελεί πολύ καίριο και αναπόσπαστο στοιχείο της δυαδικής σχέσης ανάμεσα στον αθλητισμό και τουρισμό.

Στενός ορισμός: συμπεριλαμβάνει τους όλους αυτούς τους ανθρώπους-τουρίστες που έτσι και αλλιώς κάνουν ταξίδια γενικώς και ο αθλητισμός λειτουργεί για αυτούς ως έμεσο δευτερογενές κίνητρο για την μετακίνηση τους. Ως παραδείγματα αυτής της ομοταξίας είναι οι πελάτες ξενοδοχειακών συγκροτημάτων όπως το Club Mediteranee και το Sofitel Sports.

Ευρύς ορισμός: εδώ συναντάμε όλα αυτά τα άτομα που λαμβάνουν μέρος σε διάφορες αθλητικές δραστηριότητες περιστασιακά και απρογραμματίστα γιατί τους έτυχε σε περιστασιακή βάση ενώ βρίσκονται σε διακοπές. Στην κατηγορία αυτή εμπίπτουν και οι πελάτες των ξενοδοχείων κλασικού τύπου οι οποίοι παίρνουν ενδεχομένως συμμετέχουν και μόνο στις δραστηριότητες της animation-recreation αναψυχής.

Τυπολογία αθλητικού τουρίστα

Οι ερευνητές Standeven και DeKnop (1999) και Gammon και Robinson (1999) συμφωνούν και προτείνουν ως διακεκριμένες κατηγορίες τις παρακάτω.

✓ **A.Επαγγελματικός αθλητικός τουρισμός**

- **Ενεργητική συμμετοχή**, π.χ. Αθλητές -προπονητές διάφοροι εμπλεκόμενοι των κλαδων Φυσικής Αγωγής , διατροφής , υγείας κλπ που συμμετέχουν στους Ολυμπιακούς αγώνες και όχι μόνο

- **Παθητική συμμετοχή**, π.χ. δημοσιογράφοι οι συνοδοί και όλοι όσοι καλύπτουν τους Ολυμπιακούς αγώνες και τις μεγάλες Αθλητικές διοργανώσεις.

✓ **B. Αθλητικός τουρισμός διακοπών.** Η κατηγορία αυτή θεωρητικά μπορεί να ταυτιστεί αλλά και ταυτιστεί κατά κάποιο τρόπο ταυτίζεται με το προηγούμενο μοντέλο που υποστηρίχθηκε

Παθητική μορφή

α. Τυχαίος παρατηρητής. Οι θεατές ορίζονται ως τυχαίοι παρατηρητές αλλά και οι ενγένηι θεατές και φίλαθλοι που παρακολουθούν το αθλητικό γεγονός χωρίς να έχει υπάρξει κανένας προσχεδιασμός η προαπόφαση αλλά τυχαία, π.χ. οικογένεια επισκεπτών τουριστών που επισκέφθηκε το Λονδίνο και εκεί αποφάσισε να παρακολουθήσει έναν αγώνα του Παγκοσμίου Πρωταθλήματος καωπηλασίας που ετυχε να διεξάγεται την συγκεκριμένη περίοδο.

β. Συνειδητοποιημένος παρατηρητής είναι αυτός που έχει από καιρό προγραμματίζει και σχεδιάσει τις διακοπές-ταξίδι του του μσε σχέση τη αθλητική διοργάνωση και που συμμετέχει μεν παθητικά αλλά ενεργά σαν φίλαθλος στο βάθος.

Ενεργητική μορφή

Αυτή η κατηγορία αναφέρεται σε τουρίστες που επιλέγουν κατά την διάρκεια των διακοπών τους να συμμετάσχουν σε

α. αθλητικές δραστηριότητες είτε ομαδικές είτε ατομικές

β. σε μια μόνο δραστηριότητα ή σε πολλαπλές

γ. Προπονητικός Τουρισμός (Ομαδικός η ατομικός) διακοπές σε συνδυασμό με προπόνηση και προετοιμασία και κατα κάποιο τρόπο επίσκεψη επαγγελματικής ομάδας για εγκλιματισμό ή προπόνηση (Standeven & De Knop) Σίδνευ 2000,Κορέα 2002, Ελλάδα 2004, Πεκίνο 2008

Ο διεθνής αθλητικός τουρισμός

Η έρευνα στον συγκεκριμένο τομέα του αθλητικού τουρισμού έχει εξελιχθεί πάρα πολύ από την τελευταία 30ετία. Εργασίες του Γλυπτή (1991) και της επακόλουθης έκθεσης που ανατέθηκε από το Συμβούλιο Αθλητισμού της Μεγάλης Βρετανίας (Jackson & Glyptis, 1992) ήταν μερικά από τα πρώιμα ουσιαστικά έργα της τομέα, ενώ άλλες αξιολογήσεις έγιναν από τον De Knop (1990) και Standeven and Tomlinson (1994). Η εστίαση αυτών των νωρίς οι εργασίες αφορούσαν την υπεράσπιση, προσπαθώντας να δημιουργήσουν αθλητικό τουρισμό ως θεμιτό πεδίο σπουδών και ένα με πιθανώς σημαντικό εύρος επιπτώσεων. Το πρώτο πλήρες κείμενο σχετικά με τον τουρισμό και τον αθλητισμό συνδιαστικά ό ήταν το έργο του Standeven και του De Knop το οποίο, ενώ σε μεγάλο βαθμό περιγραφικό, περιέγραψε το φάσμα των οικονομικών, κοινωνικοπολιτιστικών, περιβαλλοντικών και υγειονομικών επιπτώσεων του αθλητικού τουρισμού ανθρωποκεντρικά.

Πρίν και μετά την Ολυμπιάδα της ΑΤΛΑΝΤΑ 1996 και στις αρχές του νέου αιώνα, μια σειρά συγγραφέων πραγματοποίησαν λεπτομερέστερες εξετάσεις στον τομέα του αθλητικού τουρισμού σε σχέση μεταξύ άλλων με την πολιτική (Weed, 2003a), προορισμός, (Hemmonsbey & Tichaawa, 2019) εποχικότητα (Hritz & Ross, 2010), τα πρότυπα συμμετοχής (Gibson, 2007; Perić, Wise, & Dragičević, 2017) και οικονομικές επιπτώσεις (Malchrowicz-Moško & Poczta, 2018; Papanikos, 2015). Επιπλέον, τα τελευταία χρόνια υπάρχει και ένας αυξανόμενος αριθμός ειδικών επιστημονικών εκδόσεων όπως η Αθλητική Διοίκηση Τριμηνιαία, ο Αθλητισμός στην Κοινωνία, το Journal of Sport Management αλλά και το Τρέχοντα Θέματα στον Τουρισμό. Η ύπαρξη όλων αυτών των έργων αποδεικνύει το μεγάλο ακαδημαϊκό ενδιαφέρον στην περιοχή, ενώ το περιεχόμενο τους καθιερώνει σαφώς τον αθλητικό τουρισμό ως υπαρκτό ουσιώδες και πολύ σημαντικό φαινόμενο για την σύγχρονη κοινωνία.

Σε μια πενταετή (2000-2004) «συστηματική ανασκόπηση και διερεύνηση των αθλημάτων γνώση του τουρισμού », ο Weed (2006a) έψαξε σε τουλάχιστον 38 επιστημονικά περιοδικά που ασχολούνταν με τον τομέα και περιοχές του αθλητισμού, τουρισμού και ψυχαγωγίας και βρήκε 80 άρθρα που εντάχθηκαν στον αθλητικό τουρισμό πεδίο. Ανάμεσα στους παράγοντες που ώθησαν την ανάπτυξη και εξέλιξη του αθλητικού τουρισμού αναφέρει τους εξής.

Η επιμέρους έξαρση της δημοτικότητας τόσο των διεθνών αθλητικών γεγονότων αλλά και των εθνικών εκδηλώσεων η οποία είχε κατακόρυφη αύξηση. Επί της ουσίας της ό άνθρωπος παγκοσμίως άρχισε να κατανοεί την μεγάλη αξία που έχει η ενασχόληση με τον αθλητισμό για την διατήρηση και προαγωγή της υγείας και το motto ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΑΘΛΗΣΗ ακούγεται όλο και πιο συχνά.

Τα οργανωμένα και αναπτυσσόμενα κράτη έχουν αρχίσει ακόμη πριν από την έλευση του νέου αιώνα και καταλαβαίνουν το σημαντικό ρόλο του αθλητισμού και των αθλητικών δραστηριοτήτων στην πολιτισμική ώσμωση των λαών, παγκοσμιοποίησης αλλά και της πραγμάτωσης πολιτικών στόχων τόσο εσωτερικής και αλλά και εξωτερικής πολιτικής. Δεν είναι τυχαίο που κορυφαίοι αθλητές ιδιαίτερα αγαπητοί από τον κόσμο συνεχίζουν μετά την αθλητική τους καριέρα σε κυβερνητικές θέσεις. Υπάρχει ήδη πλέον ιδιαίτερα μεγάλη και παρά πολύ καλά οργανωμένη προσφορά και διαφόρων μορφών αθλητικές εκδηλώσεις παγκοσμίως.

Οι περισσότεροι εκ των ανθρώπων που ασχολούνται και είναι εμπλεκόμενοι με τον τουρισμό και τον αθλητισμό λόγω της αλματώδους εξέλιξης της τεχνολογίας των επικοινωνιών και των μεταφορών είναι ήδη αρκετά πιο ευπροσάρμοστοι σε όλων των ειδών τις μετακινήσεις και στον τρόπο επικοινωνίας τους. Υπάρχουν ήδη και καταγράφονται τα παρακάτω αποτελέσματα.

Η δημιουργία της Ερευνητικής Μονάδας της Ελλάδος (περί Τουρισμού) Τουρισμού και του αντίστοιχου διαρκώς εξελισσόμενου Διεθνούς Συμβουλίου Αθλητικού Τουρισμού

Οι Standeven και DeKnop (1999) εκδίδουν το πρώτο επιστημονικό ολοκληρωμένο συγγράμμα που ερευνά σε βάθος τον αθλητικό τουρισμό σαν δυαδική σχέση.

Η διοργανώσεις μιας πλειάδας σεμιναρίων αλλά και Εθνικών και διεθνών συνεδρίων με θέματα περί του αθλητικού τουρισμού και τελευταία και τον Προπονητικό Τουρισμό.

Η δημιουργία καινούργιων προγραμμάτων τόσο προπτυχιακών αλλά και μεταπτυχιακών μεταξύ άλλων σε πανεπιστήμια κρατών εκτός αλλά και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας αλλά και της Ελλάδος.

Ο αθλητικός τουρισμός ο οποίος εμπνέει και παθιάζει πλήθος κόσμου, έχει μεν μεγάλο κόστος, αλλά τα πλεονεκτήματά του υπερβαίνουν το όποιο χρηματικό και χρονικό κόστος. Μπαίνει στον οικογενειακό οικονομικό προγραμματισμό διακοπών κλπ. Οικογένειες προγραμματίζουν τις διακοπές τους σε συνδυασμό με τους αγώνες των παιδιών τους και σε σχέση με το μέρος διοργάνωσης των αγώνων τους.

Διαπιστώνεται εύλογα ότι έχουμε να κάνουμε με μια ιδιαίτερος επικερδή επιχείρηση αρκετών δισεκατομμυρίων ευρώ που συνεχίζει να εξελίσσεται και αναπτύσσεται όσο ο άνθρωπος ταξιδεύει και αθλείται με πάρα πολλά πεδία ανάπτυξης για όλους τους συμμετέχοντες στην διοργάνωση και πραγματοποίηση όλων των μορφών τις Αθλητικές εκδηλώσεις Ο δε προπονητικός Τουρισμός σαν ένα από τα νεότερα εναλλακτικά πεδία ανάπτυξης του και σαν μέρος αυτού ,διεκδικεί ένα πολύ μεγάλο κομμάτι από την πίτα του.

Ο αθλητικός τουρισμός στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα διαπιστώνεται ότι ενώ έχουν γίνει μεγάλα βήματα προόδου σ αυτόν τον τομέα πάντα υπάρχουν πολλαπλές ελλείψεις, προγραμματισμού, αθλητικών υποδομών, στρατηγικής και προβολής, αλλά ως χώρα διαθέτουμε κλιματολογικές συνθήκες, γεωφυσικό πλούτο και με την πετυχημένη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων μαζί με άλλα, να είναι πολύ σημαντικά πλεονεκτήματα τα οποία συνηγορούν να υπάρχει αυξημένη ζήτηση για το συγκεκριμένο θέμα (Παυλόπουλος & Κουζέλης, 1998; Τερζάκης, 2003).

«Σύμφωνα με προβλέψεις η βιομηχανία του τουρισμού θα έχει κατά μέσο όρο έως το 2024 μια αύξηση του ύψους 8% κατά έτος, ενώ ταυτόχρονα ο ρυθμός ανάπτυξης για τον αθλητικό τουρισμό μέχρι και τους Ο.Α. των Παρισίων προβλέπεται να είναι 12% ετησίως για την Ευρώπη. Πόλεις και περιοχές παγκοσμίως και ιδιαίτερα στην Ευρώπη, έχουν ήδη αρχίσει να συναγωνίζονται με σκοπό όσο το δυνατόν περισσότεροι τουρίστες να προσελκυσθούν και, κατά συνέπεια, να υπάρξει εκμεταλλευση όλης αυτής της επακόλουθης δυνητικής ανάπτυξης» (σελ. 1) (Weed, 2018). Η κλασική τουριστική βιομηχανία άρχισε να γνωρίζει την ανάπτυξή της στο μεγαλύτερο βαθμό στη σχέση της με τον τομέα που ονομάζεται «αθλητισμός» (Standeven & De Knop, 1999).

Ο Weed (2008) αμφισβητεί λέγοντας ότι αν και αυτό είναι ένα καλό σημείο για να αρχίσουμε να αντιλαμβανόμαστε και να καταλαβαίνουμε το τι στην ουσία είναι ο αθλητικός τουρισμός. Υπο μια διευρυμένη θεώρηση συμπεριλαμβάνει την ενεργητική αθλητική συμμετοχή επιδιώκοντας μια σειρά από κίνητρα όπως την εξέλιξη του ατόμου, την απόκτηση μιας δεξιότητας, και την εκμάθηση διάφορων αθλημάτων. Επίσης, εξετάζοντας την παθητική του συμμετοχή ενός τουρίστα σε αθλητικά δρόμενα μπορεί απλά να είναι θεατής, να υποστηρίζει μια αθλητική ομάδα ή άθλημα αλλά και να επισκεφτεί μια πόλη που έχει αθλητική ιστορία σε συνδιασμό με την πολιτιστική κληρονομιά της.

Υπάρχει και μια μεγάλη μερίδα αθλητών με τις συνοδείες του και τις προπονητικές τους ομάδες που λόγω των αγώνων επισκέπτονται πολλές φορές και αρκετά νωρίτερα το μέρος των αγώνων για καλύτερη, ποιοτικότερη προπόνηση σε αληθινές κλιματολογικές - και εν γένει συνθήκες (αθλητικός στίβος -προπονητήρια) που υπάρχουν και επικρατούν στο μέρος και στο τόπο διεξαγωγής των αγώνων για θέματα προσαρμογής και όχι μόνο. Για παράδειγμα όλες η αποστολές των αθλημάτων των ΗΠΑ κατά την διάρκεια των Ο.Α. του Τόκυο (2) μήνες πριν την έναρξη τους είχαν σαν ενδιάμεσο σταθμό για χρονική και κλιματική προσαρμογή προπονητικά camps στη ΧΑΒΑΗ. Η ακόμη ο Ολυμπιονίκης μας στην ΑΤΛΑΝΤΑ 1996, Νίκος Κακλαμανάκης, τα προηγούμενα (2) χρόνια πριν τους αγώνες τα μεγαλύτερα μέρη της προετοιμασίας του τα έκανε στην Σαβάνα της Ατλάντα.

Ο τουρισμός υπαίθριων δραστηριοτήτων αθλητικής αναψυχής και υπαίθριων δραστηριοτήτων είναι μια πιο ειδική μορφή. Ο συγκεκριμένος τουρισμός σε συνδυασμό με τον Προπονητικό έχει να κάνει με όλα τα αθλήματα ανοιχτής θάλασσας, Κολύμπι ανοικτής θάλασσας, (Ιστιοπλοΐα - ιστιοσανίδες κλπ) και όχι μόνο, αλλά και κωπηλασία, canoe kayak, όπως επίσης και αθλήματα χειμερινού Τουρισμού κλπ. Σε όλες τις προαναφερθείσες περιπτώσεις αθλημάτων οι ομάδες των αθλητών για λόγους προσαρμογής και εγκλιματισμού προτιμούν να εκπονούν τα προγράμματα εξειδικευμένης προετοιμασίας του στις περιοχές η πιο συγκεκριμένα στις πόλεις των αγώνων.

Ο ποδηλατικός τουρισμός είναι ειδική κατηγορία αθλητικού τουρισμού που εμπεριέχει βασικά το στοιχείο της προπόνησης άρα εμπίπτει στον προπονητικό τουρισμό. Στην συγκεκριμένη μορφή ο τουρίστας επιλέγει στις διακοπές του την χρήση ποδηλάτου είτε σαν μέσω προπόνησης, είτε ως κύριο μεταφορικό του μέσο.

Προπονητικός τουρισμός, πλεονεκτήματα & μειονεκτήματα

Η επίσκεψη μιας επαγγελματικής ομάδας για εγκλιματισμό ή προπόνηση σε εγκαταστάσεις χωρών που φιλοξένησαν στο παρελθόν ολυμπιακούς αγώνες όπως π.χ. η Κορέα – 2002, το Σίδνευ – 2000 και η Ελλάδα – 2004 (Standeven & De Knop, 1999) αποτελεί την μορφή του προπονητικού τουρισμού. Αφορά ουσιαστικά την επίσκεψη και χρήση των κέντρων προπονητικού, αθλητικού τουρισμού (ΚΕ.Π.Α.Τ.) η και σε συνδυασμό προπονητικών κέντρων η εγκαταστάσεων αθλητικής δομής.

Κατά τον ενεργό αθλητικό τουρισμό οι αθλητές - τουρίστες μετακινούνται και ταξιδεύουν με σκοπό την ενεργή συμμετοχή σε δραστηριότητες αθλητικού τύπου, ολυμπιακών αθλημάτων ή και μη (ως αθλητές). Εξίσου οι θεατές ταξιδεύουν σε ένα μέρος για να παρακολουθήσουν ένα αθλητικό αγώνα ή μια αθλητική εκδήλωση. Μπορεί δε να ταξιδέψουν σε ένα προορισμό τιμώντας μια ιδιαίτερη για τους ίδιους αθλητική εγκατάσταση ή ένα Hall of fame κλπ. Τέλος, ο τουρίστας που συμμετέχει σε ένα συνέδριο μπορεί κατά την παραμονή του στην πόλη που διεξάγονται οι εργασίες του συνεδρίου να του δοθεί η ευκαιρία να συμμετάσχει σε αθλητικές δραστηριότητες όπως να κάνει wind surf ή να παίξει γκολφ.

Ο αθλητικός τουρισμός ουσιαστικά μπορεί να έχει «hard» κίνητρα συμμετοχής όπως ενός αθλητή σε ένα παγκόσμιο κύπελλο, ή «soft» να επισκευτεί δηλαδή ο τουρίστας ένα παραθαλάσσιο μέρος και να κάνει καγιάκ για ψυχαγωγικούς λόγους (Robinson & Gammon, 2004). Από την πλευρά των χωρών και των πόλεων, που επιθυμούν και επιδιώκουν στρατηγικά την προσέλκυση τουριστών προπονητικού τουριστικού ενδιαφέροντος αντιλαμβάνονται μια πληθώρα πλεονεκτημάτων (Herbold, Thees, & Philipp, 2020; Ito & Higham, 2020; Τερζάκη 2002). Χαρακτηριστικά αναφέρουν:

- ✓ Ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας (άμεσες δαπάνες που σχετίζονται με τη χρήση αθλητικών εγκαταστάσεων και υπηρεσιών, τις δαπάνες για επισκέπτες και τις δημόσιες δαπάνες για αγαθά και υπηρεσίες, έμμεσες δαπάνες μετακίνησης, διαμονής
- ✓ Την απασχόληση
- ✓ Συνεργασίες με χορηγούς
- ✓ Ενίσχυση της εικόνας της περιοχής
- ✓ Εξαιρετική ψυχαγωγία
- ✓ Συμβολή στην βελτίωση ποιότητας της ζωής

Η Ανάγκη για καλύτερες αθλητικές επιδόσεις ,αποτελέσματα τα οποία θέλουμε να επιτευχθούν σε συγκεκριμένους αγώνες - διοργανώσεις οδήγησαν το μεγαλύτερο μέρος άν όχι όλο του επαγγελματικού του αθλητισμού στον προπονητικό τουρισμό ,δηλαδή στο ταξίδι- μετακινηση του αθλητή - ομάδας εκτός τόπου μόνιμου κατοικίας του για παραπάνω από (1) ημέρα και η εγκατάσταση του σε προπονητικό κέντρο - camp προετοιμασίας με σκοπό την καλύτερη και προσεγμένη -εξειδικευμένη προετοιμασία ενόψει των αγώνων ή εν γενει αγωνιστικών υποχρεώσεων που ακολουθούν. Ο προπονητικός τουρισμός μπορεί να κατηγοροποιηθεί όπως παρακάτω:

1. κατα την προετοιμασια πριν απο την αγωνιστικη περιοδο - προαγωνιστικη περιοδος
2. προετοιμασια κατα την διαρκεια της αγωνιστικης περιοδου
3. προετοιμασια στην μεταβατικη περιοδο - περιοδος αποκαταστασης -ανανηψης

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Κατα την διάρκεια της διεξαγωγής της συγκεκριμένης έρευνας τέθηκε σαν κεντρικό θέμα και βάση για μελέτη η δυνατότητα χάραξης πολιτικής του συγκεκριμένου αθλητικού τουριστικού φαινομένου, με έμφαση στον Αθλητικό Προπονητικό Τουρισμό σαν αποδέκτη των όλων των επιπτώσεων της μαζικής Αθλητικής τουριστικής δραστηριότητας, που προσπαθεί να μεταμορφώσει, ανασχηματίσει ή ακόμη περισσότερο να ξεχωρίσει και αναπροσαρμόσει τα χαρακτηριστικά της σε διάφορες εναλλακτικές μορφές τουριστικής ανάπτυξης.

Περισσότερο συγκεκριμένα, αυτή η εργασία εξετάζει και αναλύει την δυναμική και την δυνατότητα χάραξης μιας, αν είναι δυνατό και εφικτό, κεντρικής στρατηγικής ανάπτυξης του αθλητικού τουρισμού και έμφαση και στόχευση στον Προπονητικό αθλητικό τουρισμό αλλά και την δυσκολία και πολυπλοκότητα υλοποίησής της στις περιφέρειες της Ελλάδας.

Στην έρευνα η μεθοδολογία αποτελείται από ένα σύνολο ενεργειών που ακολουθεί ο ερευνητής, με απώτερο να συγκρίνει αλληλοεπιδρώντας και στην συνέχεια να καθορίσει ποιες συγκεκριμένες μεθόδους θα χρησιμοποιήσει, προσδιορίζοντας εκείνους που είναι αντικειμενικά οι πλέον κατάλληλες (Wellington, 2000). Στην περίπτωση της παρούσης έρευνας έχουμε να κάνουμε με εφαρμοσμένη ποιοτική έρευνα. Ο συγκεκριμένος όρος βασικά χρησιμοποιείται για τις κατ' εξοχή ποιοτικές μελέτες. Στην συγκεκριμένη μελέτη ως καταλληλότερη μεθοδολογική προσέγγιση κρίθηκε η ποιοτική, προκειμένου να εντοπίσει και να διαπιστώσει τον σχέση και θέση όσων το δυνατόν περισσότερων φορέων στη χάραξη πολιτικής και για την εξέλιξη αλλά και στη συνέχεια ανάπτυξη του αθλητικού προπονητικού τουρισμού στις Ελληνικές Περιφέρειες: Θεσσαλίας, Κ. Μακεδονίας, Στερεάς Ελλάδος και Πελοποννήσου.

Τρόπος δόμησης της έρευνας

Ο όρος "Πολιτική" συνήθως χρησιμοποιείται στην τοποθέτηση ορίων εξ αρχής και συγκεκριμένη περιγραφή ενός συγκεκριμένου πλαισίου ενεργειών και επίτευξης στόχων, αλλά και υλοποίησης των ενεργειών και πράξεων που θα συμβάλουν στην καινοτομία αλλά και θα πρωτοτυπήσει στο ήδη υπάρχον σύστημα, και που μπορεί να μας βοηθήσει έτσι ώστε να έχουμε μια πολύ βελτιωμένη προσέγγιση στο πρακτικό επίπεδο για την συνεχή και αειφόρο εξέλιξη στο εγγύς, άμεσο αλλά και απώτερο μέλλον.

Μια ουσιαστική και ορθολογικά δοσμένη διαδικασία για αυτό το συγκεκριμένο είδος της έρευνας με την παρούσα εργασία να προσπαθεί να καταγραφούν και να αξιολογηθούν τα

προϊόντα της έρευνας έτσι ώστε τα αποτελέσματα να προωθηθούν προς ενημέρωση των εμπλεκόμενων αρχών, των αρμοδίων φορέων, τόσο κρατικής όσο και ιδιωτικής μορφής και να έχουν ουσιαστική και καθοριστική συμβολή στη λήψη όποιων αποφάσεων για τον Αθλητικό προπονητικό τουρισμό (Patton's 1990).

Η καινοτομία αυτής της συγκεκριμένης μελέτης δίνει έμφαση στη διερεύνηση του αν υφίσταται κάποια εν δυνάμει ορισμένη πολιτική, και αν οι επιμέρους εμπλεκόμενοι φορείς συμμετέχουν και σε ποιο βαθμό, έτσι ώστε ο αθλητικός προπονητικός τουρισμός μπορεί να εξελιχθεί και αναπτυχθεί στους συγκεκριμένους τουριστικούς προορισμούς.

Συνέντευξη (Ημι-δομημένη)

Στην συγκεκριμένη έρευνα, από τις τρεις μορφές συνεντεύξεων που υπάρχουν στην διαδικασία της Ποιοτικής έρευνας ως εργαλεία (δομημένη, ημι-δομημένη, μη-δομημένη), αποφασίστηκε να χρησιμοποιηθεί η ημι-δομημένη. Σε αυτήν, προϋπάρχει ένα σύνολο ερωτήσεων που έχουν επεξεργασθεί και που έχουν ήδη προκαθοριστεί, πλην όμως κατά την διάρκεια της εκτέλεσης και της εκπόνησης της υπάρχουν διαφορετικές οδοί στην μορφή και σειρά της εκπόνησης των ερωτήσεων, όπως επίσης και την διαφοροποίηση μέρους του περιεχομένου των ερωτήσεων, σύμφωνα πάντα με την φύση του ερωτώμενου αλλά και του θέματος που θέλει να αντλήσει αντίστοιχες πληροφορίες (Ιωσηφίδης, 2003).

Η καταλληλότητα των η ημι-δομημένων συνεντεύξεων υποστηρίζεται και από τον Smith (1990), ο οποίος αναφέρει ότι η χρήση τους επιτρέπει την απόκτηση ακριβέστερων συμπερασμάτων αναφορικά με τις ατομικές πεποιθήσεις, στάσεις και απόψεις, με ταυτόχρονα μεγαλύτερο βαθμό ευελιξίας του ερευνητή. Αντίστοιχα, μέσω της συζήτησης πρόσωπο με πρόσωπο (face to face) δίνεται η δυνατότητα στον ερευνητή να αντιληφθεί και να κατανοήσει την προοπτικές και στάσεις του ερωτώμενων και συνεντευξιαζόμενων για το θέμα της μελέτης αλλά και να ακούσει προσεκτικά τις εμπειρίες τους περί του θέματος, με δικά τους λόγια και περιγραφή.

Μεθοδολογικός Σχεδιασμός

Η συγκεκριμένη έρευνα έλαβε χώρα και εκπονήθηκε κατά τη διάρκεια των μηνών Οκτωβρίου 2019 - Φεβρουαρίου 2020. Να τονισθεί ότι όλη η έρευνα είχε ολοκληρωθεί πριν το ξέσπασμα της πανδημίας). Μια συμπληρωματική δεύτερη προσπάθεια συλλογής πληροφοριών μέσω των ημι-δομημένων συνεντεύξεων λόγω και της αναβολής των Ο.Α. του Τόκιο έγινε και κατά την περίοδο ΔΕΚ 2020- ΦΕΒ 2021. Με αρκετές συμπληρώσεις και διορθώσεις μέσα στο 2021.

Συμμετείχαν φορείς από όλο το Φάσμα του Αθλητισμού Ατομικών και Ομαδικών Αθλημάτων (Επαγγελματικών και μη), Παράγοντες Ομοσπονδιών αλλά και Αθλητικών Σωματείων, τη Κεντρική δημόσια διοίκηση, τις Δημοτικές Αρχές και την τοπική αυτοδιοίκηση, την ανώτατη εκπαίδευση και ιδιώτες-επιχειρηματίες του τουρισμού Στελέχη επαγγελματικών ομάδων και επίσης μεμονωμένοι Αθλητές-πρωταθλητές και Προπονητές υψηλού αγωνιστικού επιπέδου (ολυμπιακών αγώνων) τόσο Ομαδικών αλλά Ατομικών Αθλημάτων. Η συγκεκριμένη χρονική περίοδος κρίθηκε σαν πιο δόκιμη και καταλληλότερη για τις συνεντεύξεις, λόγω της τουριστικής δράσης που βρίσκεται σε μια περίοδο ύφεσης και την διαθεσιμότητα χρόνου από τους υπόλοιπους φορείς του τουρισμού αλλά παράλληλα ήταν στην κορύφωση τα Αθλητικά πρωταθλήματα Ομαδικών και περίοδος προετοιμασιών των Αθλητών των Ατομικών Αθλημάτων.

Δείγμα

Το αντιπροσωπευτικό δείγμα της έρευνας μας αποτέλεσαν στελέχη και παράγοντες του Αθλητισμού αλλά και του τουρισμού, σε άθροισμα $N=22$, τα οποία προέρχονταν, από την κεντρική διοίκηση και πολιτική σκηνή, παράγοντες της τοπικής αυτοδιοίκησης, τον αμιγώς ακαδημαϊκό χώρο, αθλητικοί παράγοντες και από τους ιδιώτες επιχειρηματίες της τουριστικής και Αθλητικής βιομηχανίας.

Το δείγμα αποτελείται από δεκατέσσερις (14) άνδρες και οκτώ (8) γυναίκες. Επιλέχθηκαν πρόσωπα σχετικά με το αντικείμενο και εκπρόσωποι όλων των αρμόδιων κρατικών δομών που σχετίζονται με την τουριστική-αθλητική- αγοράς και όλα τα επίπεδα της οργάνωσής τους. Κάποια πρόσωπα αυτών είναι παράγοντες της κεντρικής διοίκησης Αθλητισμού, αθλητές υψηλού επιπέδου, εκπρόσωποι της τοπικής αυτοδιοίκησης, ακαδημαϊκοί και στελέχη του τουριστικού κλάδου που μπορούν να καταστήσουν το δείγμα αξιόπιστο. Από το σύνολο των διοικητικών στελεχών δεκατέσσερις (14) ήταν άνδρες και (8) οκτώ γυναίκες.. πιο συγκεκριμένα:

Πρόεδρος Επαγγελματικής Λίγκας Επαγγελματικού Ομαδικού Αθλήματος

Γενική Διευθύντρια. ΠΑΕ Α' ΕΘΝΙΚΗΣ

Διευθύντρια τμήματος ΚΕΠΑΤ, ΥΠ.ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Αντιδήμαρχος Αθλητισμού Δήμου ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ

Τεχνικός Διευθυντής ΠΑΕ Α'

Τεχνικός Διευθυντής ΤΑΠ. Α'εθνικής

Manager Ομάδας Α' Εθνικής Καλαθοσφαίρισης

Ιδιοκτήτης Αθλητικού Κέντρου (ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ)

Ιδιοκτήτης Ξενοδοχειακής Επιχείρησης Αθλ. Τουρισμού (Θεσσαλία-Πελοπόννησος)

Ταξιδιωτικός Πράκτορας
Διευθύντρια Αγωνιστικού Ομοσπονδίας ΚΑΝΟΕ ΚΑΓΙΑΚ
Προπονητής Εθνικής Ομάδας Κολύμβησης
Προπονητής Εθνικής Ομάδας Στίβου
Προπονήτρια Πρωταθλήτριας Ομάδας Υδατοσφαίρισης
Προπονητής Ομάδας Ποδοσφαίρου Β' Εθνικής
Προπονητής Ομάδας Ποδοσφαίρου Β' Εθνικής (Ομάδα Νέων)
Προπονητής Ομάδας Ποδοσφαίρου Σάλας Α' Εθνικής
Προπονητής Ομάδας Ποδοσφαίρου Γ' Εθνικής
Προπονητής Φυσικής Κατάσταση Καλαθοσφαίρισης Α' Εθνικής
Υπεύθυνη manager Πρωταθλήτριας ομάδας Μπάσκετ Γυναικών
Διευθύντρια Γραφ. Φυσικής Αγωγής Β' ΑΘΗΝΩΝ
Ιατρός Υπεύθυνος Εθν. Ομάδων Beach Volley

Ερευνητικά Εργαλεία

Οι ερωτήσεις της ημι-δομημένης συνέντευξης που δόθηκαν ήταν ανοικτές προκειμένου να τονώσουν την ευκαιρία για συζήτηση και ευελιξία. Σύμφωνα με τον Στεργιούλα (2008) οι ανοικτέ τύπου ερωτήσεις παρέχουν την δυνατότητα για την εξαγωγή δημιουργικών τοποθετήσεων των ερωτώμενων. Οι συνεντεύξεις διεξήχθησαν στα πλαίσια της συγκεκριμένης έρευνας αφορούσας παράγοντες του αθλητικού προπονητικού τουρισμού στην Ελλάδα και πιο ειδικά στην Περιφέρεια.

Η συνέντευξη περιλάμβανε (40) σαράντα ερωτήσεις που εξυπηρετούσαν το γενικό συγκεκριμένο σκοπό, τους βασικούς στόχους, και σκοπούς τις ουσιαστικές ερευνητικές ερωτήσεις και υποθέσεις της συγκεκριμένης μας έρευνας. Βασική και κύρια μέριμνα και έννοια του ερευνητή ήταν οι όσο το δυνατόν αυθόρμητες και σαφώς μη προκατειλημμένες - προκατασκευασμένες απαντήσεις και για αυτό αυτό τον λόγο και δεν δόθηκαν η εστάλησαν οι ερωτήσεις της συνέντευξης από πριν, όπως μας ζητήθηκε. Μέρος των ερωτήσεων με σημαντικές διαφοροποιήσεις βασίστηκαν σε έρευνα του Γαϊτανάκης, (2013).

Οι ερωτήσεις οργανώθηκαν στους εξής πέντε τομείς πληροφοριών:

- (1) αναφορικά με την εκτίμηση της τρέχουσας κατάστασης, αναφέροντας στοιχεία όπως την ύπαρξη ή μη στρατηγικής, νομοθετικό πλαίσιο και φορείς σχεδιασμού και επιρροής του αθλητικού τουρισμού.
- (2) την επάρκεια και λειτουργία των υποδομών (αθλητικές εγκαταστάσεις, ξενοδοχεία) και η συνεισφορά τους στη αειφόρο ανάπτυξη.

- (3) στα τοπικά και φυσικά χαρακτηριστικά, πολιτιστική κληρονομιά και σε θέματα προβολής
- (4) στη δυνατότητα διοργάνωσης αθλητικών γεγονότων στις αντίστοιχες περιοχές των περιφερειών και στη μέθοδο προβολής τους, και στη δυνατότητα ύπαρξης Προπονητικού Τουρισμού πριν ή και μετά από την διοργάνωση αυτών
- (5) που αφορούσαν συνεργασίες των επιμέρους φορέων ήτοι δημοσίου-κεντρικής και περιφερειακής διοίκησης και ιδιωτών, αλλά και θέματα μεταφοράς καθώς και ποιότητας δημοσίων εγκαταστάσεων και παρεχόμενων υπηρεσιών.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των ερωτώμενων στον πρώτο τομέα των ερωτήσεων, τις συνθήκες αλλά και τις προϋποθέσεις που είναι απαραίτητες για την εξέλιξη του προπονητικού αθλητικού τουρισμού (εκτός των αθλητικών βασικών υποδομών), αναφέρονται οι εξής σημαντικοί παράγοντες:

- ✓ ουσιαστική εκπαίδευση και εξειδίκευση των εμπλεκομένων
- ✓ καλύτερα εξειδικευμένο και ενημερωμένο προσωπικό
- ✓ αντικατάσταση και εξέλιξη της νοοτροπίας περί αθλητικού προπονητικού τουρισμού των επιχειρηματιών
- ✓ κεντρική και περιφερειακή πολιτική σκέψη και θέληση
- ✓ σχεδιασμός τόσο κεντρικός κρατικός αλλά και ιδιωτικών φορέων και επιχειρηματιών
- ✓ ολοκληρωμένες και στόχο προσηλωμένες ενέργειες εμπορικού μάρκετινγκ
- ✓ ανάπτυξη επενδύσεων ιδιωτικής προέλευσης πολλών και διαφόρων μορφών
- ✓ συντονισμένος συνδυασμός προσπαθειών (Κεντρικής-Περιφερειακής-Δημοτικής διοίκησης) και
- ✓ ουσιαστικές ανταποδοτικές παροχές κίνητρων από την κεντρική διοίκηση

Υφιστάμενη στρατηγική αθλητικού τουρισμού στην περιφέρεια

Αναφορικά με την ύπαρξη ή μη πρωτοβουλιών για χάραξη πολιτικής στην ανάπτυξη του αθλητικού προπονητικού τουρισμού, αναφέρουν ότι ο ρόλος των φορέων είναι σημαντικός καθώς η ανταγωνιστικότητα της παγκόσμιας αγοράς, ως προορισμός εναλλακτικών μορφών τουρισμού, χωρίς αναπτυξιακή με σαφές πλαίσιο δραστηριοτήτων τον αθλητικό τουρισμό και προβάλλοντας μια διαφορετική εικόνα εναλλακτικού προορισμού των συγκεκριμένων περιφερειών.

Τα αποτελέσματα έδειξαν την ουσιαστική ανυπαρξία πολιτικής αθλητικού τουρκικού και ότι δεν έχει τύχει φροντίδας από την κεντρική διοίκηση. Ο αθλητικός τουρισμός και πολύ περισσότερο ο ο Προπονητικός τομέας αυτού δεν λαμβάνεται ως αναπτυξιακό πεδίο λόγω της απουσίας του κατάλληλου νομοθετικού πλαισίου. Η ρευστότητα που χαρακτηρίζει την αθλητική τουριστική πολιτική μπορεί να αμβλυνθεί με τις κατάλληλες πολιτικές που θα συμβάλουν στην οικονομική ανάπτυξη και τη σταθερότητα.

Ακόμη και μετά από 10 χρόνια μετά την έναρξη εφαρμογής του αποκεντρωτικού νόμου “Καλλικράτης” 3852/10 καμία από τις περιφέρειες δεν έχει προχωρήσει σε σχεδιασμό μιας κάποιας οποιαδήποτε πολιτικής για την ανάπτυξη του προπονητικού τουρισμού. Παρόλα αυτά όμως γίνονται φιλότιμες προσπάθειες μέσω και του Ε.Ο.Τ. όχι όμως για τη

χάραξη πολιτικής, αλλά για σχεδιασμό προώθησης και προβολής των περιφερειών αναλόγως και των αθλητικών τους υποδομών και σε συνδυασμό με τις επιμέρους Αθλητικές διοργανώσεις. Η τοπική αυτοδιοίκηση προσπαθεί αυτόνομα να χαράξει δική της αλλά οι συνθήκες που επικρατούν λόγω έλλειψης τεχνογνωσίας αλλά και σημαντικής γραφειοκρατίας και διαδικασιών σπαταλούν πολύτιμο χρόνο δεν της το επιτρέπουν.

Όλοι όσοι από τους επιχειρηματίες του αμιγώς τουρισμού που συμμετείχαν στην έρευνα δηλώνουν εμφατικά ότι «υπάρχει άμεση ανάγκη για χρήση σωστής ορθά προγραμματισμένης πολιτικής, άμεση, ευέλικτη αλλά μέχρι στιγμής δεν υπάρχει ούτε η βούληση ούτε και η προοπτική από την κεντρική διοίκηση αλλά και οι επιμέρους περιφέρειες η κάθε μια ξεχωριστά δεν έχουν καταλήξει σε μια συγκεκριμένη μορφή πολιτική ανάπτυξης, ενώ έχει δοθεί μηδαμινή η και σχεδόν καθόλου έμφαση στην ανάπτυξη του αθλητικού τουρισμού για να μην αναφερθούμε στον Προπονητικό Τουρισμό».

Όλοι οι συμμετέχοντες καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι η χάραξη στρατηγικής πρέπει να γίνει από τις κατα τόπους περιφέρειες με τις ιδιαιτερότητες τους, σε συνεργασία με τις τοπικές αυτοδιοικήσεις και Δημοτικές αρχές αλλά και με ενεργή και ουσιαστική εμπλοκή ιδιωτών και ιδιωτικών φορέων.

Η ανάπτυξη του προπονητικού αθλητικού τουρισμού θα έπρεπε να έχει καίριο ρόλο στον σχεδιασμό του τουριστικού πλαισίου και να παίζει καθοριστικό ρόλο στην εγχώρια τουριστική αγορά, για τον αθλητικό τουρισμό καθόλη την διάρκεια της χρονιάς τόσο εντός όσο και εκτός κλασικής περιόδου. Εξελικτικά, οι απαντήσεις επιβεβαιώθηκαν δίνοντας τρία βασικά επιχειρήματα, α) τα συνολικά πλεονεκτήματα για την Περιφέρεια, β) για περιφέρειες χωρίς καθόλου ή ελάχιστο τουριστικό προϊόν με αποτέλεσμα την ενίσχυση του Αθλητικού Προπονητικού Τουρισμού και γενικότερα των εναλλακτικών μορφών τουρισμού και γ) η αλλαγή του επαγγελματικού πλαισίου και νέες εργασιακές θέσεις που θα μπορούσαν να προκύψουν από την εξέλιξη δραστηριοτήτων του Προπονητικού Τουρισμού είναι όπως κάποια από τα παρακάτω:

- ✓ Διάφοροι εξειδικευμένοι σύμβουλοι Ανάπτυξης Αθλητικού Τουρισμού και Προπονητικού
- ✓ Προπονητές- Γυμναστές, Καθηγητές Φ.Α Ολυμπιακών και μη , ομαδικών και ατομικών αθλημάτων
- ✓ Εκπαιδευτές χειμερινών και θερινών αθλημάτων
- ✓ Εκπαιδευτές extreme sports
- ✓ Μεταφραστές, Συνοδοί-Ξεναγοί, διερμηνείς
- ✓ Συνοδοί υπαίθριων δραστηριοτήτων

- ✓ Συνοδοί - Οδηγοί βουνού, ορειβασίας, φαραγγιών και διαφόρων δασικών μονοπατιών και αναρριχητικών πεδίων
- ✓ Εκτροφείς και φροντιστές αλόγων, εκπαιδευτές ιππασίας
- ✓ Ναυαγοςώστες, εκπαιδευτές καταδύσεων, scuba diving κλπ.

Τα πλεονεκτήματα όπως αναφέρουν της Ελλάδος για την ανάπτυξη του Προπονητικού Αθλητικού Τουρισμού, είναι συνοπτικά τα παρακάτω:

- ✓ η γεωγραφική θέση αλλά μορφολογία της χώρας μας,
- ✓ η περιορισμένη ανάπτυξη μεγάλων περιοχών σε κλασικού τύπου τουριστικές περιοχές,,
- ✓ ο Άρρηκτος συνδυασμός βουνού και θάλασσας.
- ✓ Κλιματικές συνθήκες με έμφαση στην ηλιοφάνεια
- ✓ Σχετικά εύκολη προσβασιμότητα

Αντίστοιχα αναφέρουν τα εξής μειονεκτήματα:

- ✓ η έλλειψη αμιγώς εξειδικευμένου προσωπικού
- ✓ η έλλειψη σύγχρονων αθλητικών υποδομών και μονάδων αλλά και υποδομών φιλοξενίας
- ✓ η έλλειψη ειδικής παιδείας και ενημέρωσης σε τοπικό επίπεδο, σε θέματα Προπονητικού Αθλητικού Τουρισμού και μη γνώση του πόσο σημαντικός μπορεί να γίνει ο Προπονητικός αθλητικός τουρισμός
- ✓ προβληματική και έλλειψη οργάνωσης & διοίκησης τόσο σε κεντρικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο και χάραξη κοινής πολιτικής
- ✓ σχεδόν μηδενική έως ελάχιστη ύπαρξη ιδιωτική πρωτοβουλίας

Προπονητικός τουρισμός και ο ερασιτεχνικός-επαγγελματικός αθλητισμός στην Ελλάδα

Οι διάφορες Αθλητικές Ομοσπονδίες όπως προαναφέραμε αποτελούνται από σωματεία τα οποία έχουν στην τάξη και έλεγχο τους αγωνιστικές ομάδες, κατά την περίοδο της διεξαγωγής της έρευνας ο αθλητικός χάρτης της Ελλάδος και σε σχέση με τον Προπονητικό Τουρισμό ήταν ο παρακάτω.

ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ

Υπεύθυνη Ομοσπονδία. Ε.Π.Ο

Super League διοργανώτρια αρχή.

Στο πρωτάθλημα της Α1 Εθνικής Κατηγορίας 2019-20 συμμετείχαν 14 ΣΩΜΑΤΕΙΑ τα οποία βάσει κανονισμού υποχρεούνται και πρέπει να διατηρούν ενεργά τμήματα και να συμμετέχουν στους αντίστοιχους αγώνες που διοργανώνει και επιβλέπει η ΕΠΟ για τις ηλικιακές κατηγορίες αθλητών κάτω των 19 ετών , κάτω των 17 και κάτω των 15 ετών.

Μετά από έρευνα διαπιστώθηκε ότι όλες οι αγωνιστικές ομάδες των σωματείων συμπεριλαμβανομένων και αυτών των αναπτυξιακών τμημάτων έχουν εντάξει στο πρόγραμμα προετοιμασίας τους τον προπονητικό τουρισμό με την μορφή που του έχουμε δώσει. Τα 6 σωματεία έχουν εντάξει δύο φορές προετοιμασία (διπλή) σε διαφορετικές τοποθεσίες κατά την διάρκεια της Προαγωνιστικής περιόδου. Τα 10 σωματεία επέλεξαν και πήγαν για προετοιμασία (ΠΡΟΠΟΝΗΤΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ) με διάρκεια παραμονής στον Προπονητικό κέντρο από 12 έως 21 ημέρες σε εγκαταστάσεις του εξωτερικού εκτός Ελλάδος και 4 προτίμησαν εγκαταστάσεις και τοποθεσίες εντός Ελλάδος. Να σημειωθεί επίσης ότι και όλες οι αναπτυξιακές ομάδες των παραπάνω σωματείων επίσης ακολούθησαν προετοιμασίες. Για την κ -19 Όλα τα σωματεία εκτός 3 προτίμησαν τόπους προετοιμασίες εντός Ελλάδος και 3 εξ' αυτών τοποθεσίες στο εξωτερικό. Όλα τα σωματεία για τις αγωνιστικές τους ομάδες κ 17 και κ 15 προτίμησαν εγκαταστάσεις και τοποθεσίες εντός Ελλάδος με μέγιστη διάρκεια αυτή των 12 ημερών για τις κ 19 ομάδες.

Να σημειωθεί ότι τα κόστη για τις προετοιμασίες κλπ των ομάδων κ 19 τα έφεραν τα σωματεία όμως για τις ομάδες κ 17 και κ 15 εκτός ελαχίστων λίγων μεμονωμένων περιπτώσεων όλα τα κόστη επιβαρύνθηκαν οι αθλητές και οι οικογένειες τους, Να επισημανθεί ότι σωματεία διοργάνωσαν εντός Ελλάδος και αγωνιστικές προετοιμασίες και για μικρότερης ηλικίας αθλητές κ 13 , κ 12 τα οποία κόστη τα έφεραν οι οικογένειες των αθλητών.

Η Super League 2 είναι η δεύτερη κατηγορία των επαγγελματικών πρωταθλημάτων του ελληνικού ποδοσφαίρου μετά το Πρωτάθλημα της Α' Εθνικής (Super League 1), αντικαθιστώντας ουσιαστικά το Πρωτάθλημα της Β' Εθνικής (Football League). Όλες οι ομάδες της Superleague 2, ακολούθησαν πρόγραμμα προπονητικής προαγωνιστικής προετοιμασίας (ΠΡΟΠΟΝΗΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ), οι 8 από αυτές επέλεξαν προορισμούς εντός Ελληνικής επικράτειας και μόνο 4 στο εξωτερικό ,όλες οι ομάδες έχουν εντάξει πρόγραμμα προετοιμασίας εκτός έδρας και για τις ομάδες τους των αθλητών κ 19 αλλά όχι σε αμιγώς ξεχωριστή μορφή.

Αντίστοιχα, στο πρωτάθλημα της Γ' Εθνικής Ερασιτεχνικής Κατηγορίας συμμετείχαν 116 ομάδες που τοποθετήθηκαν κατά βάση τοπογραφικά σε 8 ομίλους. Από τις 116 ομάδες που συμμετείχαν μόνο 20 επέλεξαν να φύγουν εκτός έδρας για προαγωνιστική προετοιμασία εκτός έδρας σωματείου με την μέγιστη παραμονή να ανέρχεται σε 7 ημέρες, οι υπόλοιπες

βασικά λόγω οικονομικών δυνατοτήτων επέλεξαν την εντός έδρας προετοιμασία με μετακινήσεις αυθημερόν.

ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΣΗ

Basket League δηλαδή το πρώτο τη τάξη Πρωτάθλημα καλαθοσφαίρισης ανδρών League. Στο Πρωτάθλημα καλαθοσφαίρισης ανδρών για την συγκεκριμένη χρονιά συμμετείχαν 12 ομάδες. Στο Πρωτάθλημα Ελλάδος A 2 Basket οι ομάδες που διαγωνίζονται 16 ομάδες που έχουν τη νομική μορφή επαγγελματικών σωματείων (όχι απαραίτητως Καλαθοσφαιρικών Ανώνυμων Εταιριών) ΚΑΕ. Αλλά και ΤΑΚ. Στη Ε.Ο.Κ ακόμη ανήκουν και οι υπόλοιπες κατηγορίες καλαθοσφαίρισης ΑΝΔΡΩΝ όπως και οι αντίστοιχες αυτές των γυναικών καθώς και όλα τα αναπτυξιακά.

ΑΤΟΜΙΚΑ ΑΘΛΗΜΑΤΑ

Οι elite αθλητές του βασιλιά των ατομικών Ολυμπιακών αθλημάτων ο ‘στίβου’ ΚΛΑΣΣΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ στις κατηγορίες Ανδρών Γυναικών , εφήβων Νεανίδων είχαν κατ’ελάχιστον 2 έως και 3 περιόδους προετοιμασίας (προπονητικού Τουρισμού) με κατά μέσο όρο 7 ημέρες παραμονής στον τόπο προετοιμασίας. Ητοι περισσότεροι από 150 αθλητές με τις συνοδείες τους ακολούθησαν πρόγραμμα Προπονητικού Τουρισμού. Στη Κ.Ο.Ε. στην οποία ανήκει και διοικεί το άθλημα της υδατοσφαίρισης είναι πολύ σημαντικό να καταγραφεί ότι όλες οι εθνικές ομάδες τόσο των Ανδρών Γυναικών όσο και αυτές των αναπτυξιακών ηλικιών Νέων κ 23 Ανδρών - Γυναικών, Εφήβων Νεανίδων κλπ είχαν τουλάχιστον (1) προετοιμασία μέσα σε κάθε εξάμηνο ήτοι (2) ετησίως με παραμονή στο τόπο προετοιμασίας τουλάχιστον 7 ημερών

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΧΕΙΜΕΡΙΝΩΝ ΑΘΛΗΜΑΤΩΝ

Στην συγκεκριμένη ομοσπονδία ανήκουν και τα Αλπικά αθλήματα καταβάσεων αλλά και τα Βόρεια Αθλήματα των της Χιονοδρομίας αποστάσεων. Μέλος της Ομοσπονδίας το οποίο συμμετείχε στην έρευνα μας εσχάτως μας δήλωσε ότι όλες οι εθνικές τους ομάδες αλλά και γκρουπ στο σύνολο πάνω από 200 αθλητές και συνοδοί Εκδράμουν για διάστημα μεγαλύτερο των 10 ημερών την θερινή περίοδο για Προετοιμασία -Προπονητικό Τουρισμό. Η δε όλη διαδικασία των προπονήσεων αλλά και αγώνων της Ομοσπονδίας έχει βάση στον Προπονητικό Τουρισμό.

Κέντρα Προπονητικού Αθλητικού Τουρισμού -ΚΕΠΑΤ

Πρίν την επιμέρους ανάλυση των ΚΕΠΑΤ πρέπει να τονισθεί ότι υπάρχουν ήδη παγκοσμίως εξειδικευμένα πρακτορεία ταξιδιών που προτείνει -οργανώνει και προσφέρει ταξίδια εντός και εκτός εποχής για αθλητικές ομάδες η και μεμονωμένους αθλητές από όλα τα μέρη του κόσμου , στους επισκέπτες παρέχονται οι δυνατότητες χρήσης των εγκαταστάσεων προπόνησης αλλά και την οργάνωση και ευκαιρία για φιλικά προπονητικά παιχνίδια με κοντινές τοπικές ομάδες πχ. Gelderland Ολλανδία.

Χώρες που αναπτύσουν προπονητικό τουρισμό είναι:

- ✓ Αυστραλία (κολύμβηση, υγρός στίβος, όλα)
- ✓ Κύπρος (πάλη, Ποδόσφαιρο σάλας)
- ✓ Ιταλία (στίβος ποδόσφαιρο) Καλαθοσφαίριση
- ✓ Νέα Ζηλανδία (υπαίθριες δραστηριότητες, κλπ)
- ✓ Αυστρία - Ελβετία (χειμερινά σπορ) (Ποδόσφαιρο)
- ✓ Καναδάς (χειμερινά σπορ, ορεινός τουρισμός)
- ✓ Ολλανδία - Βέλγιο Ποδόσφαιρο
- ✓ Τουρκία Κολύμβηση
- ✓ Ισπανία Στίβο -Αντισφαίριση αλλά και εσχάτως Κένυα και Αιθιοπία Στίβο
Δρομικά Αγωνίσματα

Επίσης, στο σημείο αυτό αξίζει να αναφερθεί ότι υπάρχουν διεθνή ταξιδιωτικά γραφεία με ειδίκευση στον προπονητικό τουρισμό όπως το <https://www.sportatours.com/other-sports/>.

Στην Ελλάδα συνάταμε την εξής διασπορά των ΚΕΠΑΤ:

- ✓ ΜΕΤΣΟΒΟ
- ✓ ΠΗΛΙΟ
- ✓ ΣΕΛΙ
- ✓ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ
- ✓ ΑΙΓΙΟ
- ✓ ΛΟΥΤΡΑΚΙ

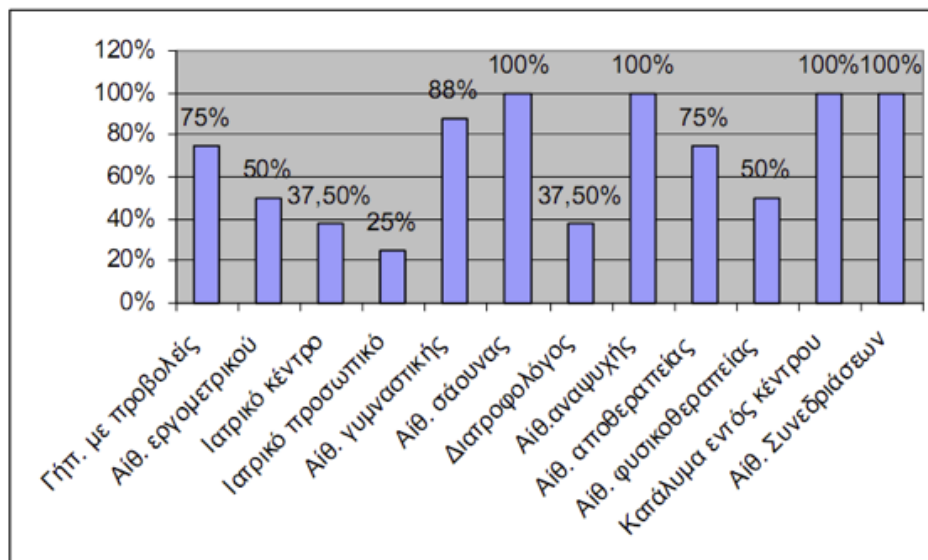
Δίκτυο φορέων προπονητικού αθλητικού τουρισμού και επάρκεια υποδομών

Αναφορικά με το δίκτυο των φορέων που εμπλέκονται με τον αθλητικό τουρισμό είναι οι εξής:

- ✓ αθλητές-προπονητές - ιατροί -φυσικοθεραπευτές- συνοδοί
- ✓ αθλητικό κέντρο -αθλητικές εγκαταστάσεις
- ✓ ξενοδοχεία -χώροι φιλοξενείας
- ✓ διάφοροι χώροι αποθεραπείας ,αποκατάστασης , φυσιοθεραπευτήρια
- ✓ ταξιδιωτικά πρακτορεία
- ✓ Γ.Γ.Α - Ε.Ο.Τ - ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ - ΔΗΜΟΙ

Ανάμεσα στις προσφερόμενες παροχές όπως φαίνεται και στο Γράφημα που ακολουθεί όλες οι αθλητικές εγκαταστάσεις παρέχουν αίθουσες σάουνας, αίθουσες συνεδριάσεων και κατάλυμα εντός κέντρου. Αντίθετα, υστερούν στην ύπαρξη ιατρικού προσωπικού και διατροφολόγου.

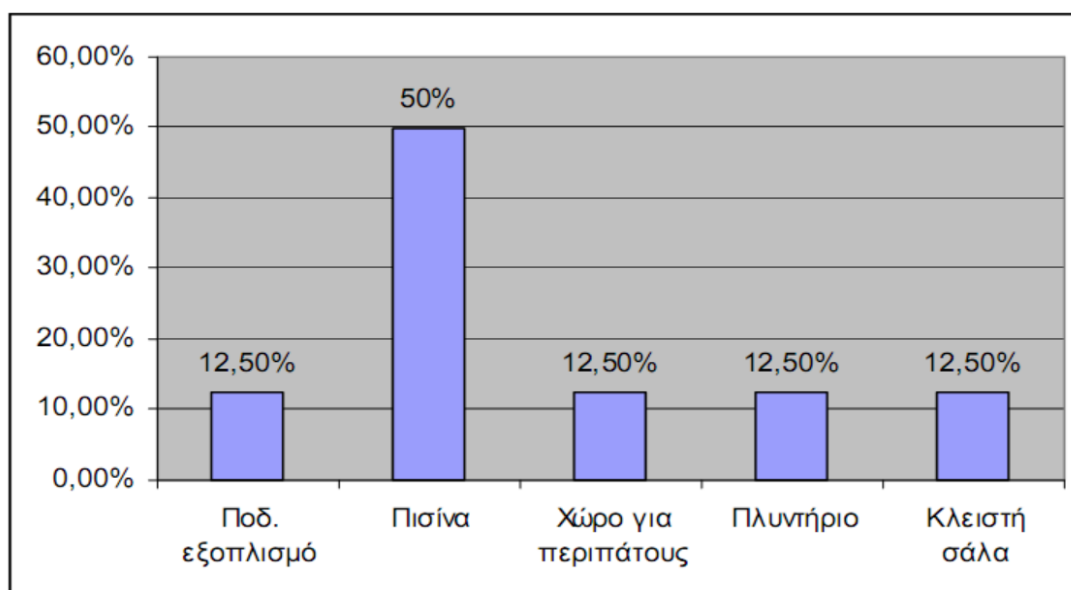
ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ

Σύμφωνα πάντα με την έρευνα μας όλοι οι εν δυνάμει πελάτες και οι εμπλεκόμενοι με τον προπονητικό Τουρισμό στα προ-απαιτούμενα που ψάχνουν από τους προορισμούς για την προετοιμασία τους μπορούμε με μεγάλη σιγουριά ότι οι είναι τα παρακάτω.

Σαν απαραίτητες βασικές παροχές

EXTRA ΠΑΡΟΧΕΣ

- ✓ Αγωνιστικός στίβος, Ανοιχτός-κλειστός (εξαρτώμενο από το άθλημα) Ολυμπιακών διαστάσεων με πλήρης προδιαγραφές και ασφάλεια και νυχτερινούς προβολείς για βράδυνες προπονήσεις - αγώνες
- ✓ Γυμναστήριο και αίθουσα με βάρη (Με τεχνικά νέας τεχνοτροπίας πολυμηχανήματα για όλες τις μυϊκές ομάδες)
- ✓ Καταλύματα εντός η παραπλήσια του Αγωνιστικού-Προπονητικού Στίβου
- ✓ Αίθουσες αποκατάστασης και μασάζ αλλά και εσχάτως PMF
- ✓ Αίθουσες Φυσικοθεραπείας
- ✓ Αίθουσες Σάουνας , Χαμάμ- Υδρομασαζ, Cryotherapies
- ✓ Αίθουσα προβολών για video και Τακτική προετοιμασία και προετοιμασία επί άρτου
- ✓ Εξειδικευμένο Προσωπικό , Γιατρός-Νοσηλεύτης και απαραίτητα στελέχη

Σαν παροχές επιπλέον (extra) οι εμπλεκόμενοι υποψήφιοι τουρίστες θα επιθυμούσαν την ύπαρξη διαφόρων παραπάνω παροχών όπως Πισίνα Παγοθεραπείας, Cryosaouna, χώρους για περιπάτους, Μοντέρνο εξοπλισμό αναλόγως αθλήματος (μπάλες, όργανα ρίψεων , κλπ).

Όλοι οι συμμετέχοντες συμφωνούν ότι υπάρχει έλλειψη υποστηρικτικών συμπληρωματικών αθλητικών εγκαταστάσεων στον ίδιο χώρο με τους αγωνιστικούς στίβους τόσο στο πρωτογενή τομέα αλλά στον συμπληρωματικό δευτερογενή τομέα της αποκατάστασης. Επίσης, χρειάζεται να τονισθεί ότι στο επαγγελματικό επίπεδο ιδιαίτερα της

1ης κατηγορίας ποδοσφαίρου όλοι οι ερωτώμενοι απάντησαν ότι προτιμούν τα στάδια της Προαγωνιστικής προετοιμασίας τους να τα κάνουν σε κέντρα του εξωτερικού λόγω καλύτερων συνθηκών προπόνησης, πληρότητας σε μηχανήματα και διευκολύνσεις αλλά βασικό λόγο θεωρούν και την αδυναμία επιλογής εντός Ελλάδος αλλά και έλλειψη έλευσης αλλά και πρόσβασης ανταγωνιστικών ομάδων στο χώρο προετοιμασίας για δημιουργία φιλικών αγώνων προετοιμασίας κατά την διάρκεια της προπονητικής αυτής φάσης οπότε έτσι προτιμώνται τα μεγάλα Αθλητικά προπονητικά κέντρα στην κεντρική Ευρώπη.

Επίσης χρειάζεται να τονισθεί ότι αθλητές - πρωταθλητές Ατομικών αθλημάτων και ιδιαίτερα αυτοί των κυκλικών Δρομείς-Βαδιστές -κολυμβητές που έχουν στο πρόγραμμα τους 2-3 η και παραπάνω φορές το χρόνο προετοιμασίες μακριά από τις βάσεις του, επέλεξαν και συνεχίζουν να επιλέγουν προπονητικά κέντρα με υψομετρική διαφορά πάνω 1800 μ. σε γειτονικές χώρες γιατί δεν υπάρχει κάποιο αντίστοιχο κέντρο πλήρως οργανωμένο εντός Ελληνικής επικράτειας και αυτά τα 2 που υπάρχουν σε Καρπενήσι(Στερεά Ελλάδα) και Σέλι (Κ. Μακεδονία), υπολείπονται βασικών αθλητικών εγκαταστάσεων και εξειδικευμένων υποδομών υποστήριξης.

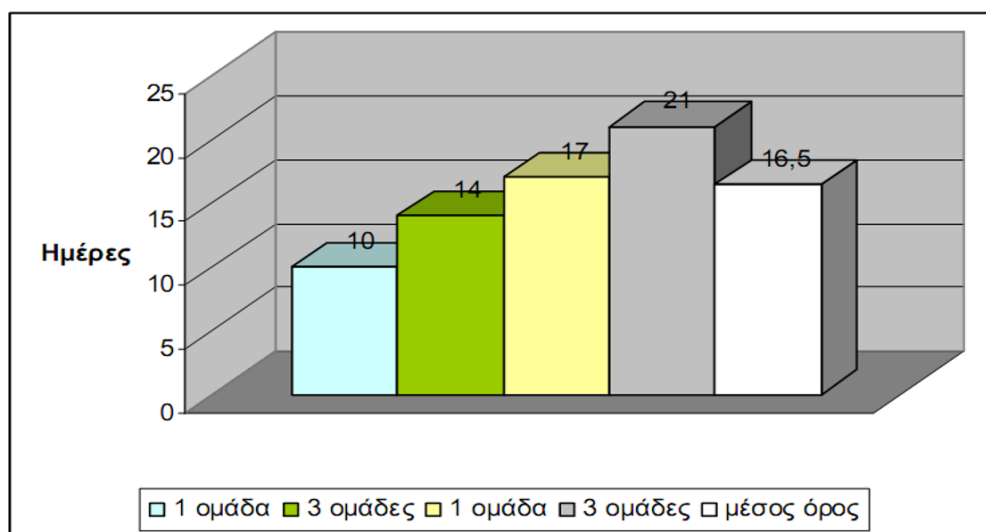
Στην εκτίμηση τους ωστόσο, σχετικά με την επάρκεια των υποδομών διακρίνεται μια διαφοροποίηση ανάμεσα στους επιχειρηματίες του τουρισμού-αθλητισμού που συμφωνούν ότι είναι παντελώς ελλιπείς ή ημιτελείς και από την άλλη πλευρά τα στελέχη της τοπικής αυτοδιοίκησης συμφωνούν ότι είναι επαρκείς. Ο φορέας της τοπικής αυτοδιοίκησης υποστηρίζει την επάρκεια των αθλητικών εγκαταστάσεων, τονίζοντας ότι οι γύρω από τις μεγάλες πόλεις των περιφερειών έχουν σύγχρονες αθλητικές εγκαταστάσεις ανοικτού και κλειστού τύπου ενώ μπορούν να φιλοξενήσουν έως και 18 ολυμπιακά αθλήματα αλλά και προπονητήρια για προετοιμασία αθλητικών ομάδων και Πρωταθλητών μεμονωμένα.

Χαρακτηριστικά σε ολοκαίνουργιο Κλειστό κολυμβητήριο-προπονητήριο. Με πλήρεις προδιαγραφές παγκοσμίου status (που διοικείται και ελέγχεται από τοπική αυτοδιοίκηση και που θα μπορούσε 360/το χρόνο να φιλοξενεί ξένες αλλά και εγχώριες αποστολές πρωταθλητών Κολύμβησης -υδατοσφαίρισης αλλά και συγχρονισμένης κολύμβησης δεν διαθέτει την βασική του δεξαμενή για πρωινές προπονήσεις λόγω έλλειψης στελέχωσης προσωπικού αλλά και εξειδικευμένου προσωπικού(Ναυαγοσώστη - νοσοκόμου κλπ).

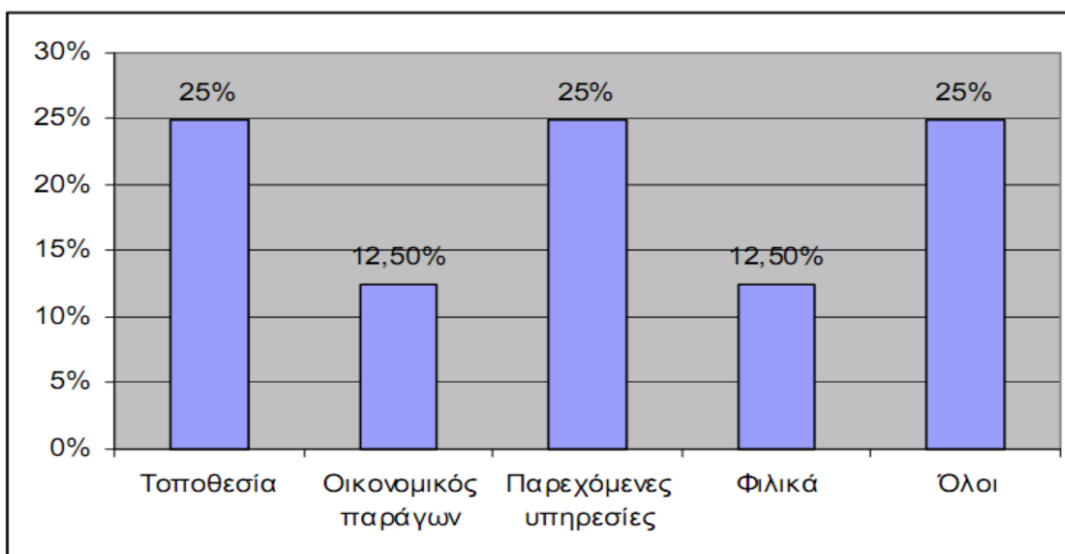
Διάρκεια παραμονής αθλητικών ομάδων-

Επίσης, αναφορικά με την διάρκεια παραμονής των ομάδων στα προπονητικά κέντρα οι ερωτώμενοι αναφέρουν ότι συνήθως διαμένουν από 10 έως 21 ημέρες με (M = 16,5 μέρες). Αντίστοιχα, ως προς τους λόγους που επιλέγουν μια αθλητική εγκατάσταση αναφέρουν ότι η

τοποθεσία και η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών είναι οι σημαντικότεροι λόγοι προτίμησης.

Αιτίες επιλογής προπονητικού κέντρου

Σημασία τοπικών χαρακτηριστικών και θέματα προβολής

Αυτή η σύνθεση των πλεονεκτημάτων περιελάμβανε το φυσικό κάλλος και τη ομορφιά της φύσης της, την ηλιοφάνεια το ήπιο κλίμα και τον πλούσιο μνημειακό πλούτο, που οδήγησε την τουριστική αγορά να οργανώσει την επιχειρηματική δραστηριότητα, με κατεύθυνση από τη «ζήτηση προς την προσφορά». Το μοντέλο αυτό λειτουργήσε ικανοποιητικά τις δεκαετίες του '60 και '70. Όμως, η τουριστική βιομηχανία συνεχίζει μέχρι και σήμερα στη μεγάλη της πλειοψηφία, κυριολεκτικά, να κινείται με ακριβώς τον ίδιο

πανομοιότυπο τρόπο. Παρά τη γενικά αλλά σχετικά ικανοποιητική στατιστική εικόνα που παρουσιάζει διαχρονικά ο ελληνικός τουρισμός, με βάση τις τουριστικές αφίξεις και διανυκτερεύσεις, σε σύγκριση με τα διεθνή δεδομένα, σήμερα η τουριστική βιομηχανία εμφανίζει συμπτώματα κόπωσης.

Η μεγάλη πλειοψηφία των αθλητικών ομάδων των Ομαδικών αθλημάτων επαγγελματικές ή μη αλλά και μεμονωμένοι αθλητές ατομικών Ολυμπιακών αθλημάτων με τις ομάδες τους που επιλέγουν κάποια στιγμή μέσα στο αγωνιστικό τους έτος να εντάξουν Προπονητικό αθλητικό τουρισμό και να φύγουν για οποιουδήποτε είδους αθλητική προετοιμασία εκτός της έδρας των, έχουν παραπλήσιους άν όχι ταυτόσημους στόχους, δηλαδή καλύτερη (ποικιλόμορφα), ποιοτικότερη προετοιμασία και με μεγαλύτερο προπονητικό όγκο ,χωρίς καθόλου μετακινήσεις και πέραν της περισσότερης προπόνησης ,καλύτερη και γρηγορότερη αποκατάσταση καθώς και πιο προσεγμένη διατροφή ποιοτικότερη ξεκούραση και μεγαλύτερη συγκέντρωση και προσήλωση στους μελλοντικούς αθλητικούς στόχους.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνουν όλοι οι εμπλεκόμενοι στη θετική στάση που δημιουργούν όλων των μορφών οι αθλητικές εκδηλώσεις-events αυτές προς τους δημότες -κατοίκους των επιμέρους περιοχών, δείχνοντας και προωθώντας ένα τρόπο ζωής διαφορετικό, με την ευεξία, εθελοντισμό, την “δια βίου ‘άθληση” αλλά και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής ως βασικούς στόχους.

Πρόβλημα ωστόσο αναφέρουν στις μεταφορές καθώς υφίσταται μεγάλο θέμα καθότι σε μη τουριστικές περιόδους υπάρχει δυστοκία προσέλευσης από το εξωτερικό καθότι το πλησιέστερο αεροδρόμιο είναι αυτό του “Ελ.Βενιζέλου” στην Αθήνα για τη Στερεά Ελλάδα - αλλά και “Μακεδονίας” στη Θεσσαλονίκη για Θεσσαλία και Κ. Μακεδονία καθότι το αεροδρόμιο του Αλμυρού-Βόλου υπολειτουργεί εκτός της αμιγούς τουριστικής περιόδου και αυτό είναι ένας πραγματικά ανασταλτικός παράγοντας. Αλγεινή εντύπωση προκαλούν οι απαντήσεις στο ερευνητικό εύρημα ότι οι ολυμπιακοί αγώνες του 2004 παρά την επιτυχία τους καθότι ομόφωνα οι εμπλεκόμενοι φορείς υποστηρίζουν ότι δεν βοήθησαν σχεδόν καθόλου στην ανάπτυξη του προπονητικού αθλητικού τουρισμού.

Σε τοπικό επίπεδο οι φορείς του τουρισμού και ιδιαίτερα του αυτοί Αθλητικού πρόβαλαν και προωθούσαν το τουριστικό προϊόν τους αυτόνομα και κατά κάποιο τρόπο άναρχα , αλλά μεμονωμένα, χωρίς συνεργασίες ως ιδιώτες- δημοτικές αρχές αλλά και νομάρχες -περιφέρειες. Αντιληφθήκαμε λοιπόν ότι δεν υπήρχε μια καμμία κοινή γραμμή, μόνο ίσως κάποια ενημέρωση, ούτε ένας στρατηγικός σχεδιασμός που να προβάλλει και να προωθεί τον Αθλητικό-Προπονητικό τουρισμό ενιαία, ως ένα δυνατό branding, και όλοι οι

φορείς να συμμετέχουν ομαδικά και συγκεντρωτικά με πλάνο και πρόγραμμα σε αυτή τη δράση.

Το τρόπο διαφήμισης ‘ο ένας στον άλλο’ η αλλιώς «στόμα με στόμα» και άνθρωπος σε άνθρωπο, βάσει ευρεθέντων αποτελεσμάτων, θεωρούν οι φορείς του τουρισμού ως την πιο αποδοτική, αξίζει αυτή η διαφήμιση στο προπονητικό τουρισμό; Ζητείται ενιαία και εξειδικευμένη διαφήμιση, ώστε να υπάρχει δυνατότητα προβολής σε κάθε άθλημα και εγκατάσταση ξεχωριστά, με στόχο συγκεκριμένο αγοραστικό κοινό. Η συμβολή του μάρκετινγκ, είναι ασφαλώς σημαντική υπάρχει όμως η ανάγκη ανασχεδιασμού του ρόλου του. Συγκεκριμένα Ομάδα καλαθοσφαίρισης που στο τέλος της αγωνιστικής χρονιάς στέφθηκε Πρωταθλήτρια Ευρώπης θεώρησε απόλυτα θετική και πετυχημένη την Προαγωνστική προετοιμασία που εκπονήθηκε σε κέντρο της Στερεάς Ελλάδος και από τότε την επαναλαμβάνει ανελλιπώς.

Δυνατότητες διοργάνωσης αθλητικών γεγονότων και επίπεδο συνεργασίας

Οι περιγραφές των ερωτηθέντων έδειξαν ότι υπάρχουν απολύτως αναξιοποίητες περιοχές «παρθένες» στην ενδοχώρα πολλών εκ των περιφερειών που μπορούν να τις αξιοποιηθούν για ήπιας μορφής δραστηριότητες ακόμη και για βετεράνους αθλητές τρίτης ηλικίας ή ευπαθείς ομάδες. Ο αθλητικός τουρισμός θεωρούν οι παλαιότεροι παράγοντες ότι δημιούργησε και συνεχίζει να δημιουργεί προβλήματα στην τοπική κοινωνία. Ωστόσο με το πέρασμα των χρόνων, ολοένα και περισσότερο συνειδητοποιούν την σημασία της προσφοράς τουριστικών δραστηριοτήτων καθ’ όλη τη διάρκεια του χρόνου τόσο σε παραθαλάσσιες περιοχές όσο και στις ορεινές. Διαπιστώνουν δε ότι θα πρέπει να απευθύνονται σε τουρίστες που αναζητούν τη συγκεκριμένη διαφορετικότητα καθώς και την ποιότητα στη παροχή συγκεκριμένων αθλητικών προπονητικών υπηρεσιών.

Αναφορικά με την διοργάνωση των αθλητικών εκδηλώσεων αυτές κρίνουν ότι είναι καλύτερο να διεξάγονται σε δημόσιους χώρους, προκειμένου μέσα από τον κατάλληλο σχεδιασμό να συνδιάζουν στοιχεία της τοπικής κουλτούρας όπως τέχνες, πολιτισμός και άλλα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σ' αυτό κεφάλαιο παρουσιάζουμε το συμπέρασμα της παρούσας έρευνας που προέκυψε από την ανάλυση των δεδομένων της εργασίας.

Τα αποτελέσματα της μελέτης έδειξαν ότι η χάραξη μακροπρόθεσμου στρατηγικού σχεδιασμού είναι αμέσως σχετιζόμενη με το ευρύτερο οικονομικό, κοινωνικό και πολιτικό περιβάλλον. Επιπροσθέτως, η έρευνά μας μας οδήγησε στο συμπέρασμα ότι η κρατικοί φορείς δεν έχουν μια ενιαία πολιτική κατεύθυνση σχετικά με την ανάπτυξη του αθλητικού τουρισμού, με αποτέλεσμα την αλληλοεπικάλυψη αρμοδιοτήτων και τη συνακόλουθη δημιουργία σύγχυσης η οποία λειτουργεί ως τροχοπέδη.

Όπως επισημαίνει η Vrondou (1999) θα πρέπει να υπάρχει διαλειτουργικότητα και συνεργασία μεταξύ όλων των φορέων της αυτοδιοίκησης, λόγω της επικάλυψης αρμοδιοτήτων. Μέχρι στιγμής δεν έχει δημιουργηθεί το κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο ούτε έχουν ψηφιστεί οι απαραίτητοι εκτελεστικοί νόμοι, οι οποίοι εξειδικεύουν το πλαίσιο αυτό σε θέματα χωροταξίας, κινήτρων ανάπτυξης κτλ. Κατόπιν τούτου συμπεραίνουμε, ότι το κράτος αδιαφορεί για την χάραξη πολιτικής σχετικής με την ανάπτυξη του αθλητικού τουρισμού και επιρρίπτει τις ευθύνες στην τοπική αυτοδιοίκηση.

Η βιβλιογραφία μας έχει δείξει ότι η τοπική αυτοδιοίκηση έχει διάφορες ενστάσεις σχετικά με τη θεσμοθέτηση και την πορεία του εγχειρήματος του αθλητικού τουρισμού. Συγκεκριμένα, επιζητεί επανεξέταση του αναπτυξιακού προτύπου ώστε να ανταποκρίνεται στις ιδιαιτερότητες κάθε περιοχής και ευρύτερη στήριξη από τα Ευρωπαϊκά περιφερειακά ταμεία, μέσω των διαφόρων ΕΣΠΑ.

Είναι προφανές από την έρευνά μας, ότι η στάση του ιδιωτικού τομέα έναντι του αθλητικού τουρισμού έχει αλλάξει. Η μακρο-οικονομική συρρίκνωση και η δημοσιονομική πίεση της τελευταίας δεκαετίας, έκανε το ιδιωτικό τομέας δεκτικό έναντι αυτού του είδους τουρισμού. Όμως, επιζητά την έμπρακτη υλική και ηθική σύμπραξη του κράτους, το οποίο κράτος, όπως αναφέραμε, αδυνατεί να συνεισφέρει. Η παλαιότερη άρνηση σύμπραξης του ιδιωτικού τομέα και η αρνητική στάση του σχετικά με την πιθανότητα ανάπτυξης του αθλητικού τουρισμού έχει αλλάξει. Οι ιδιώτες βλέπουν ως θετική προοπτική την ανάπτυξη του αλλά επιζητούν και την βοήθεια του κράτους για την διαμόρφωσή διαφόρων μορφών αθλητικού τουρισμού (Vrondou, 1999). Ιδιωτικοί φορείς στέκονται κριτικά, κατά την έρευνα, έναντι της κρατικής γραφειοκρατικής δυσκαμψίας η οποία δεν περιορίζεται μόνο στο

κεντρικό κράτος αλλά έχει διαβρώσει και τους φορείς τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης.

Αυτό που χρειάζεται ένας ιδιώτης ώστε να επενδύσει στον αθλητικό τουρισμό είναι, σταθερό οικονομικό κλίμα, ένα μόνιμο και ξεκάθαρο φορολογικό σύστημα το οποίο να λειτουργεί ανταποδοτικά και κυρίως ένα σταθερό και σύγχρονο νομοθετικό πλαίσιο το οποίο μέχρι στιγμής λείπει. Το κεντρικό κράτος θα έπρεπε να μεταφέρει αρμοδιότητες από το ίδιο στις περιφερειακές δομές, οι οποίες είναι λογικό να γνωρίζουν τις κατά τόπους ιδιαιτερότητες ώστε να αναπτύξουν το κατάλληλο μείγμα πολιτικών ώστε να αναπτυχθεί ο αθλητικός προπονητικός τουρισμός. Από την πλευρά των ίδιων των αθλητών- τουριστών διαφαίνεται μια προτίμηση των προπονητικών κέντρων να βρίσκεται στην επαρχία, δεδομένης της ησυχίας που αντιλαμβάνονται. Η δε απομόνωση συνετελεί και έχει αποτέλεσμα οι παίκτες-αθλητές να είναι απολύτως αφοσιωμένοι στην αμιγώς αθλητική τους προετοιμασία, μακριά από τους καθημερινές συνήθειες των αστικών κέντρων.

Προτάσεις για μελλοντικές έρευνες

Θα μπορούσαμε να προτείνουμε να επαναληφθεί και να εξελιχθεί περαιτέρω η έρευνα στα ήδη υπάρχοντα περί προπονητικού Αθλητικού Τουρισμού διεθνή Ταξιδιωτικά Γραφεία τα οποία εξελίσσονται με γρήγορα και μεγάλα βήματα την τελευταία δεκαετία με συγκεκριμένες ερωτήσεις για την Ελλάδα και να αυτή να συμπεριλάβει διοικητικά στελέχη και φορείς σχεδιασμού και από άλλους τομείς όπως τις διεθνείς αθλητικές Ομοσπονδίες και ταξιδιωτικά γραφεία/ οργανισμοί για να μπορέσουμε να έχουμε μια πιο πλήρη και ολοκληρωμένη εικόνα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

- Αποστολόπουλος, Κ., Θεοδωροπούλου, Ε., & Τσακατούρα, Α. (2000). *Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού Υπαίθρου. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο: Αθήνα.*
- Βαρβαρέσος, Σ., & Σωτηριάδης Μ. (2002). *Τουριστική Επιστημονική Επιθεώρηση*, τεύχος Ν. 2. Κρήτη.
- Γαϊτανάκης, Ν. Λεωνίδας (2013). *Ο Ρόλος Των Φορέων Στην Χάραξη Κεντρικής Πολιτικής Για Την Ανάπτυξη Του Αθλητικού Τουρισμού Στην Περιφέρεια Κρήτης*. Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία. Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου.
- Γκουτζιούπας, Γ. (2008). Το Ελληνικό Αθλητικό τουριστικό προϊόν. Ανάκτηση από <https://docplayer.gr/745848-Georgios-i-m-gkoytzioypas-to-elliniko-athlitiko-toyristiko-proion.html>
- Ε.Ο.Τ. (2017) Μελέτη τουριστικής ανάπτυξης Περιφέρειας Θεσσαλίας
- ΕΟΤ (2003). Μελέτη τουριστικής ανάπτυξης Περιφέρειας Πελοποννήσου.
- ΕΟΤ (2003). Retrieved from http://www.gnto.gov.gr/sites/default/files/files_basic_pages/perilipsi_peloponnisos.pdf
- ΙΤΕΠ (2002). *Ελληνική Οικονομία & Τουρισμός*, (13) Μάιος 2002, Αθήνα
- Καραντζαβέλου, Β. (2004). *Κερδοφόρα επιχείρηση πολλών δις. ο Αθλητικός Τουρισμός», Ανάκτηση από <http://traveldailynews.gr/news/article/18473>*
- Λύτρας, Π. (1993). *Η κοινωνία της αναμυχής*. Εκδόσεις. INTERBOOKS: Αθήνα
- Παυλόπουλος Π., & Κουζέλης Α. (1998). *Περιφερειακή Ανάπτυξη της Ελλάδος και Τουρισμός*. Ινστιτούτο Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων: Αθήνα.
- Σφακιανάκης Μ., (2000). *Εναλλακτικές Μορφές τουρισμού*, εκδ. ΕΛΛΗΝ, Αθήνα
- Σχίζας, Γ. (1998). *Ο άλλος Τουρισμός* εκδ. ΟΙΚΟΤΟΠΙΑ, Θεσ/νικη

Ξενόγλωσση

- Chersulich Tomino, A., Perić, M., & Wise, N. (2020). Assessing and considering the wider impacts of sport-tourism events: A research agenda review of sustainability and strategic planning elements. *Sustainability*, 12(11), 4473.
- Gammon, S., & Robinson, T. (1997). Sport and Tourism: A Conceptual Framework. *Journal of Sport Tourism* 8 (1), 2003, 21-26.

- Gibson, H. J. (2007). Understanding sport tourism experiences. In *Sport tourism destinations* (pp. 57-72). Routledge.
- Gibson, H.J. (1998). Active Sport Tourism: Who Participates? *Leisure Studies* 17, 155-170.
- Gratton, C., Shibli, S. & Coleman, R. (2006). The economic impact of major sports events', *Sociological Review*, 54(2) 1–24.
- Hall, C. (1992). Adventure, Sport and health tourism, in *Special Interest Tourism* (Edited by B. Weilwe and C. M. Hall) Bellhaven Press, London, 141-58.
- Hemmonsbey, J., & Tichaawa, T. M. (2019). Strategic planning of sport tourism events on destination brands: Examining the role of home-grown sport. *Geo Journal of Tourism and Geosites*, 26(3), 794-807.
- Herbold, V., Thees, H., & Philipp, J. (2020). The Host Community and Its Role in Sports Tourism—Exploring an Emerging Research Field. *Sustainability*, 12(24), 10488.
- Higham, J., & Hinch, T. (2002). Tourism, sport and seasons: the challenges and potential of overcoming seasonality in the sport and tourism sectors. *Tourism Management*, 23(2), 175-185.
- Hritz, N., & Ross, C. (2010). The perceived impacts of sport tourism: An urban host community perspective. *Journal of sport management*, 24(2), 119-138.
- Ito, E., & Higham, J. (2020). Supplemental tourism activities: A conceptual framework to maximise sport tourism benefits and opportunities. *Journal of Sport & Tourism*, 24(4), 269-284.
- Jafari, J. (2003). "Encyclopedia of Tourism", New York: Rutledge.
- Lin, H. W., & Lu, H. F. (2016). The evaluation of event sport tourism on regional economic development. *International Journal of Economics and Management Engineering*, 11(1), 38-48.
- Malchrowicz-Moško, E., & Poczta, J. (2018). A small-scale event and a big impact—Is this relationship possible in the world of sport? The meaning of heritage sporting events for sustainable development of tourism—Experiences from Poland. *Sustainability*, 10(11), 4289.
- McIntosh R., Goeldner C. (1990). *Tourism, Principles, Practices, Philosophies*, Wiley New York
- Nixon, B. (1994). "Developing an empowering culture in organizations", *Empowerment in Organizations*, Vol. 2 No. 1.
- Papanikos, G. (2015). The economic effects of a marathon as a sport tourism event. *Athens Journal of Sports*, 1(225), 225-240.

- Papanikos G. (2004). *The economics and Management of Mega Athletic Events: Olympic Games, Professional Sports, and Other Essays*. Athens Institute for Education and Research.
- Perić, M., Wise, N., & Dragičević, D. (2017). Suggesting a service research agenda in sports tourism: working experience (s) into business models. *Sport, Business and Management: An International Journal*, 7(1), 58-76.
- Pigeassou, C. (2004). Contribution to the definition of sport tourism. *Journal of Sport Tourism*, 9(3), 287-289.
- Ritchie Brent 2004 ,Sport Tourism: Interrelationships, Impacts and Issues
Simon Hudson, PhD Editor ,Sport and Adventure Tourism
- Standeven, J., & Deknop, P. (1999). *Sport tourism*; Champaign: Human Kinetics.
- Urry, John, (2002). *The Tourist Gaze*. Second Edition. Thousand Oaks, California: Sage.
- Vrondou, O. (1999). *Sports Related Tourism and the product repositioning of traditional mass tourism destinations: A case study of Greece*. Unpublished PhD thesis, Loughborough University.
- Weed M., (2008) *Olympic Tourism* Oxford, Burlington: Elsevier Butterworth-Heinemann.
- Weed M., & Bull C. (1998). The search for a sport tourism policy network. In M.F. Collins & I.S. Cooper (Eds), *Leisure Management Issues and Applications* (pp. 277-295). Wallingford, Great Britain: CAB International
- Weed, M. (2006). *Sport tourism and the Development of Sports Events*. Department of Sport Science, Tourism & leisure Canterbury Christy Church University, UK (13. 12) 91.
- Weed, M. (2007). *Sport & tourism a reader*. Oxford, Routledge.
- Weed, M., & Bull, C. (2004). *Sports tourism: Participants, Policy and providers*; 2nd ed. 2009, Oxford, Burlington: Elsevier Butterworth-Heinemann.
- Yiannakis, Thomas & Yiannaki, Soteria (2009), "Greek language, the language of lan-guages: the foundation of global athletic communication", in *Studies in Physical Culture and Tourism*, Vol. 16 No. 1
- Zauhar, J. (2004). Historical perspectives of sports tourism, *Journal of Sport Tourism* 9(1)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ. (1. ΥΠ. ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΕΠΑΤ ,
2. ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ- ΒΟΛΟΥ , 3. ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ, 4.
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ, 5. ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΠΡΑΚΤΟΡΑΣ, 6.
ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Υπάρχουσα κατάσταση και Σημασία

Η γνώμη σας ,η άποψη σας για τον Προπονητικό Αθλητικό Τουρισμό , τι γνωρίζεται γενικά περί αυτού;_____

Κατά την γνώμη σας και σύμφωνα με τις εμπειρίες σας ο Προπονητικός Αθλητικός Τουρισμός αποτελεί η μπορεί να είναι μια σημαντική μορφή Τουρισμού για εσάς;_____

Περιγράψτε μας σύμφωνα με όσα γνωρίζετε και έχετε δει την εικόνα που έχετε για τις υφιστάμενες δράσεις Προπονητικού Αθλητικού Τουρισμού στην περιοχή σας (Ελλάδα - Περιφέρεια, Δήμο , Επιχείρηση κλπ)_____

Οφέλη

Θα μπορούσατε να προσδιορίσετε μας τα ενδεχόμενα οφέλη για την ευρύτερη οικονομία (και πέρα των Αθλητικών τουριστικών επιχειρήσεων) της περιοχής σας από μία ενδεχόμενη ανάπτυξη του Προπονητικού Αθλητικού Τουρισμού;

Ποια είναι η γνώμη σας για τις δυνατότητες-προϋποθέσεις που έχει η Ελλάδα αλλά και πιο ειδικά (περιοχή σας) για ύπαρξη και ανάπτυξη του Προπονητικού Αθλητικού Τουρισμού;_____

Οι υπάρχουσες υποδομές σε Αθλητικούς -προπονητικούς χώρους στην περιοχή σας θεωρείτε ότι ευνοούν για περαιτέρω εξέλιξη του Προπονητικού Αθλητικού Τουρισμού στην (περιοχή σας) _____

Πλέον των αθλητικών και μη υποδομών (φιλοξενίας κλπ.) , τι άλλο θεωρείται αναγκαίο για αυτή την ανάπτυξη το προπονητικού τουρισμού _____

Στρατηγική

Θεωρείται ότι η εξέλιξη του Προπονητικού Αθλητικού Τουρισμού θα έπρεπε να αποτελεί έναν από τους πλέον καθοριστικούς παράγοντες-άξονες κίνησης του Εναλλακτικού Τουριστικού πλάνου της (Περιοχής σας); _____

Ποιά πιστεύετε πως είναι τα θετικά αλλά και τα αρνητικά της Ελλάδος(περιοχή σας) για την εξέλιξη του Προπονητικού Αθλητικού Τουρισμού _____

Κάνοντας μια SWOT ανάλυση, ποια πιστεύετε πως μπορεί να είναι τα δυνατά, τα αδύνατα σημεία αλλά και οι ευκαιρίες και ενδεχόμενες απειλές για την Ελλάδα(περιοχή σας) από την περαιτέρω εξέλιξη του Προπονητικού Αθλητικού _____

Με ποιο τρόπο θεωρείτε ότι θα μπορούσαν να στηριχθούν αλλά και να ενθαρρυνθούν πρωτοβουλίες ιδιωτικών φορέων _____

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ. (1.ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ, 2. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΑΛΛΟΥ ΟΜΑΔΙΚΟΥ ΑΘΛΗΜΑΤΟΣ, 3. ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ, 4. ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΑΛΛΟΥ ΟΜΑΔΙΚΟΥ ΑΘΛΗΜΑΤΟΣ, 4. ΠΡΟΠΟΝΗΤΕΣ- ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΜΑΔΟΣ ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΑΘΛΗΜΑΤΟΣ 5. ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ 7.ΑΘΛΗΤΕΣ -ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΕΣ ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ) αλλο??

Ποιά είναι η γνώμη σας για τον Προπονητικό Αθλητικό Τουρισμό, γενικά;_____

Έχετε μέσα στον προγραμματισμό σας μετακινήσεις με σκοπό τον Προπονητικό Αθλητικό Τουρισμό;_____

Ποιοί είναι οι λόγοι - σκοποί που σας οδηγούν στον Προπονητικό Αθλητικό Τουρισμό;_____

Πόσες φορές ετησίως θα χρειασθεί να κάνετε Προπονητικό Αθλητικό Τουρισμό; Εντός η Εκτός Ελλάδος;_____

Με ποιά κριτήρια επιλέγετε την περιοχή-τοποθεσία για τον Προπονητικό Τουρισμό(προετοιμασία)_____

Προτιμούν οι ομάδες να επισκέπτονται προπονητικά κέντρα που βρίσκονται στα προάστια κάποιου αστικού κέντρου και γενικότερα αστικές περιοχές ή στην επαρχία; _____

Τι πρέπει να κάνουμε κατα την γνώμη σας στην Ελλάδα για να αναπτύξουμε τον Προπονητικό Τουρισμό _____
